

V NOVO LETO

In spet je prišlo novo leto, zdaj 2003. Prav zato se nekoliko zaustavimo ob tem in pogledimo, kako se razvija naša stvarnost. To pa tako v splošnem kot v našem ožjem manjšinskem okviru.

Novo leto prinaša že stalno s seboj veliko vprašanj, dilem, pričakovanj, upov pa tudi strahov itd. Vsakoletni prvi januar pomeni v nekem smislu skok v neznanost. Sicer pa za odgovor že (vsaj na bolj banalni ravni) poskrbijo razni zvezdogledi (da povzamemo Prešerna) in preroki modernega časa. Zelo priljubljen je npr. znani vedeževalec Nostradamus. Njegove prerokbe prinašajo vrsto napovedi za stvari, ki naj bi se potem zgodile.

Tako so znane Malahijeve prerokbe in to zlasti za zgodovino papežev. Sicer pa se na tem področju danes javljajo premnogi sodobni vidci, astrologi in še kaj podobnega.

Ostanimo raje z nogami na zemlji. Čeprav so se na primer v dobi renesanse tudi veliki astronomi kot Kepler in Brahe poskusili v napovedih sreče zlasti takratnim vladarjem, njih mecenom, pa se nato v tem smislu vedno bolj uveljavlja znanstveno opazovanje, ki gre mimo ozvezdij in vedeževanja. Zato seveda na tem mestu ne bomo s teleskopi in podobnim napovedovali usode današnjega sveta.

Živimo v času, ki je vsekakor nad vse kompleksen, problematičen in zapleten. Ta je nedvomno pravi okvir našega današnjega časa, naše dobe in stvarnosti. Zato se lahko vprašamo: kaj danes oz. jutri v svetu, kaj doma?

Tu imamo celo vrsto predlogov za opazovanje in razmišljanje o sodobnem in bodočem času. Če je pred kakimi sto leti nemški filozof Oswald Spengler pisal o propadu ali zatonu Zahoda oz. njegove civilizacije, je to le ena izmed poant v sodobni zgodovini. Temu je, zanimivo, v raznih svojih pesmih sledil prav naš Srečko Kosovel (Ekstaza smrti), kjer piše: Vse je ekstaza, ekstaza smrti! / Zlati stolpovi zapadne Evrope, / kropole bele (vse je ekstaza) / vse tone v žgočem, rdečem morju. / Lepa, o lepa bo smrt Evrope).

Kaj nam bo prineslo novo leto in to v naši širši in ožji skupnosti? Ob novem letu se kar vrstijo poslanice vladarjev, državnikov in drugih pomembnih osebnosti. Papež Janez Pavel II. je prav v prejšnjih prazničnih dneh nakazal v svojih govorih, zlasti v božični homiliji, pa tudi za novo leto celo vrsto glavnih perečih problemov, ki tarejo današnji svet. Predvsem je z vso odločnostjo klical k miru, ki je danes v veliki nevarnosti. Obenem pa je zahteval spoštovanje človeškega dostojanstva na vseh ravneh.

Prav tako je predsednik republike Carlo Azeglio Ciampi v svojem radiotelevizijskem nagovoru na Silvestrovo podčrtal glavne teme, ki so danes v razpravi v italijanski pa tudi evropski družbi. Med te sodijo federalizem, delo in brezposelnost, socialni in civilni razvoj itd. Tudi predsednik republike Slovenije Janez Drnovšek je v svojih mislih ob koncu leta opozoril na glavne silnice slovenske družbe in politike, še posebno v zvezi s skorajšnjim vstopom Slovenije v Evropsko unijo.

Kaj pa mi, Slovenci v Italiji? Navadno se ob vsakem vstopu v novo leto sprašujemo, kakšen je naš narodnostni trenutek. Če smo lani končno dobili zaščitni zakon za slovensko narodno manjšino v Italiji (št. 38), pa se moramo sedaj stalno boriti, da se isti ureničuje. Seveda, ustavno načelo je rešeno. Praksa pa mora še slediti.

STRAN 2

ANDREJ BRATUŽ

DAN EMIGRANTA V ČEDADU

SOŽITJE IN ENAKOPRAVNOST MED NARODI!

JURIJ PALJK

V gledališču Ristori v Čedadu je bilo na praznik Gospodovega razglasenja, v ponedeljek, 6. t.m., izjemno slovesno, saj so slovenske organizacije in ustanove videmske pokrajine priredile že tradicionalni praznik slovenske kulture na Videmskem, ki ga poznamo pod imenom Dan emigranta in velja za enega najbolj množičnih slovenskih praznikov za vse slovenske ljudi, ki so po rodu iz videmske pokrajine.

Letošnji Dan emigranta je bil v Čedadu že 41. po vrsti in je nosil podnaslov Pesmi, glasba, življenje Slovencev videmske pokrajine. Izjemno veliko število ljudi iz Vidma, Čedada, a predvsem iz Kanalske doline in bližnje Beneške Slovenije ter iz sosednje Slovenije je dodobra napolnilo gledališče Ristori in najprej

FOTO KROMA

prisluhnilo otroškemu pevskemu zboru Glasbene in Dvojezične šole iz Špetra, ki ga je vodil David Klodič, nakar so mladi pevci iz Benečije predstavili pesmi s Senjama beneške pesmi, festivala narčne slovenske pesmi naj-

bolj ogroženega slovenskega narodnega območja.

Župan Čedada Attilio Vuga nas je prisotne pozdravil in nam zaželel lep praznik, nakar je v imenu Kulturnega društva Ivan Trinko iz Čedada spregovoril pesnik in ča-

snikar Novega Matajurja Michele Obit, ki je v svojem nagovoru podčrtal predvsem zvestobo slovenskim koreninam, zahteval pa je tudi udeležanje zaščitnega zakona za slovensko manjšino.

STRAN 12

ZA NAŠE PRAVICE!

Morda se bo zdelo komu zelo čudno, da že v prvi številki letošnjega Novega glasa pišemo o deželnih volitvah, ki bodo letos. Ni čudno, tudi zato ne, ker se zavedamo, kako pomembne bodo te volitve tudi za našo narodno skupnost v Italiji, saj bo prav od novega deželnega predsednika odvisno, kako se bo zaščitni zakon za našo manjšino izvajal v stvarnem, vsakdanjem življenju. Zaščitni zakon namreč daje predsedniku dežele veliko pooblastil, od katerih je odvisno, ali bo zaščitni zakon še naprej ostal samo mrtva črka ali bo prišlo do njegovega polnega izvajanja. Prav zato ne bo vseeno, koga bomo tudi slovenski volilci volili na prihodnjih deželnih volitvah, kot ni vseeno, kdo bo prišel na čelo dežele Furlanije-Juljske krajine.

Vemo, da je do volitev še daleč, a tudi vemo, da se bo prava volilna kampanja za deželne volitve šele začela v naslednjih tednih.

Od strank, v katerih se Slovenci v Italiji prepoznavamo, zato pričakujemo, da se bodo jasno opredelile za takega kandidata, ki bo v svoj volilni program jasno in nedvoumno zapisal, da se zaveda pomembnosti izvajanja zaščite za našo manjšino.

Vemo tudi, da bo najtežje v Trstu, kjer v tem trenutku vlada nam izrazito nenaklonjena desnica, ki vsakodnevno zanika in briše našo javno prisotnost v mestu, s čimer seveda nismo in ne smemo biti zadovoljni.

Zavedamo se, da bo prav Trst pokazal, koliko smo predvsem Slovenci danes še sposobni dokazati, da znamo pote-

gniti skupaj, ko gre za bistvene stvari, ko gre za naše dostojanstvo in ne nazadnje tudi za obstoj našega narodnega telesa v Trstu.

Nesprejemljivo se nam namreč zdi, da bi se lahko sami Slovenci odrekli pravici, ki nam jo daje italijanski zakon št. 38, bolje poznan kot zaščitni zakon, in bi se zato "zaradi ljubelega miru" sami odrekli pravici do izvajanja zaščitnega zakona v mestu Trstu.

Vemo, da bodo predvolilna pogajanja izjemno težka in nič tudi še ne kaže na to, da bi zlahka dosegli vsaj namero o izvajanju zaščitnega zakona tudi v mestu Trst, kar je za nas bistvenega pomena. Če stranke, v katerih se Slovenci prepoznavamo, ne bodo dosegle na tem področju potrebnega jasnega soglasja, bomo doživeli na deželnih volitvah po Nabrežini drug brodolom, ki bo imel slabe, za vse nas izjemno slabe posledice.

Če kdo v naši sredi morda misli, da je vprašanje mesta Trst samo simbolične narave, in zato že danes pristaja samo na zahtevo po individualnih in ne tudi kolektivnih pravicah za našo manjšino, se moti, bridko moti.

Kot narodna manjšina bomo preživeli le tako, če bomo sami cenili sebe, svoje dostojanstvo in svoje simbole!

Morebitno zanemarjanje naše zgodovinsko utemeljene prisotnosti v Trstu bi pomenilo, da se sami odrekamo pravicam, ki jih imamo, da se odrekamo sami sebi in da ne spoštujemo sami sebe in svoje pripadnosti narodni manjšini!

Na naših strankah je, da najdejo ustrezno politično rešitev, mi pa lahko že danes povemo, da bomo kot časopis slovenske manjšine podpirali le take politične koalicije, ki se bodo v polnosti zavemale za naše narodne pravice! JUP

Kovačev študent v Verdiju v Gorici

V gledališču Verdi v Gorici bo 12. t.m. ob 19.30 uprizorjen Vodopivec Kovačev študent. Uprizoritev poklanjata članom in strankam Zadruga kraška banka in Zadruga banka Doberdob in Sovodnje.

Misijoni

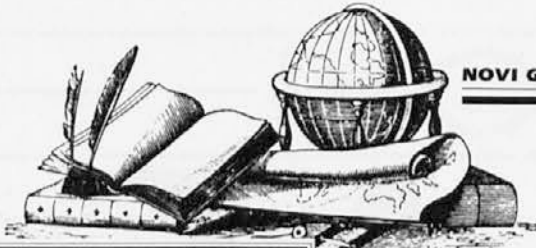
Misijonar Danilo Lisjak piše našim bralcem božično pismo iz Konga. (str. 5)

Enciklopedija

Pri Založbi Mladinska knjiga je izšel zadnji, 16. zvezek Enciklopedije Slovenije. (str. 6)

- 02 Alojz Tul
PRITISK NA ITALIJANSKO UNIJO V ISTRU
- 03 Jurij Paljk / intervju
SERGIJ PAHOR
- 03 Milan Gregorič
IZNIČENJE OSIMSKIH SPORAZUMOV?
- 05 Sara Magliacane
ZAMEJCI NA TAIZEJSKEM SREČANJU
- 07 Janez Povše
ALOJZ REBULA: ARHIPEL

PROBLEMI ISTRSKIH ITALIJANOV

PRITISK NA ITALIJANSKO UNIJO V ISTRI

ALOJZ TUL

Meseca maja lani smo poročali o poskusih pogojevanja Italijanske unije s strani desničarskih krogov pri nas. Kot znano, je italijanska manjšina, ki živi v Sloveniji in na Hrvaškem, organizirana v Italijanski uniji, ki povezuje razna združenja in društva in je kot takšna priznana za edino predstavniško telo pripadnikov manjšine.

V ta namen dobiva finančno podporo od Hrvaške, Slovenije in Italije za izvrševanje svojih raznovrstnih dejavnosti.

V pravkar minulem letu je neposredno prevzela lastništvo tiskovne založbe Edit na Reki, ki izdaja tudi dnevnik *La voce del popolo*. Že ob tej priložnosti je prišlo do ostre polemike v nekaterih političnih krogih pri nas, ki so načrtovali, da bi prevzeli omenjeno založbo in s tem neposredno pogojevali italijansko manjšino v Istri. Podoben pritisk se je izvajal ob volitvah osrednje skupščine Unije v začetku junija lani, ko je podpredsednica Ljudske univerze v Trstu Marucci Vascon (sicer pripadnica gibanja Naprej Italija) demonstrativno zapustila zborovanje v Galizani v Istri, na katerem so kritizirali ravnanje tržaške Ljudske univerze v zvezi s krčenjem sred-

stev omenjeni založbi Edit.

Po omenjenem incidentu v Istri sta se v Trstu srečali vodstvi Italijanske unije in Ljudske univerze in skušali pomiriti duhove. Nobena skrivnost ni, da po zmagi na zadnjih volitvah določeni krogi nameravajo pogojevati italijansko manjšino v Istri, poslužujoč se Ljudske univerze, ki deli finančna sredstva, ki jih italijanska država namenja svoji manjšini na Hrvaškem in v Sloveniji.

Tik pred Božičem pa je tržaški dnevnik *Il Piccolo* na istrski strani pisal, da je Ljudska univerza v Trstu zamrznila redne prispevke Italijanski uniji s pretvezo, da ni predhodno izdelala programa za njihovo uporabo. S podobnimi razlogi je zavrnila tudi prispevek italijanskemu gledališču na Reki.

Iz hrvaškega tiska se je naknadno izvedelo, da se s sedežem na Reki namerava oblikovati poseben odbor, ki naj bi imel nalogo nadzorovati porazdelitev in uporabo finančnih sredstev italijanske vlade za potrebe italijanske manjšine na Hrvaškem in v Sloveniji. To sedaj še dodatno zaostrojuje ozračje med Italijansko unijo in Ljudsko univerzo v Trstu. Ni povsem jasno, kdo stoji za to pobudo, ki vsekakor sodi v širši načrt vplivanja na delovanje Italijanske unije.

likih občin naše dežele, kot so Gorica, Tržič, Ronke in druge. Kdaj pa Trst?!

Ta in druga vprašanja so za nas nadvse aktualna in pereča. Zato ob vstopu v novo leto 2003 izražamo trdno upanje v pozitivne rešitve vsaj tistega, kar je za našo skupnost najbolj potrebno in koristno.

NADALJUJEJO SE ZAPLETI S KOREJO

ZDA so po poročanju Slovenske tiskovne agencije po končanih pogovorih s predstavniki Japonske in Južne Koreje v Washingtonu na začetku tega tedna izrazile pripravljenost na dialog s Severno Korejo, vendar pa ne bodo popuščale pri spoštovanju severnokorejskih obveznosti do mednarodne skupnosti. Kot je znano, gre za nespoštovanje mednarodnih dogovorov o jedrskem orožju, ki jih je Severna Koreja dolžna spoštovati, a jih ni, kar je dokazala pred časom mednarodna komisija.

Po pogovorih, na katerih so sodelovali pomočnik ameriškega državnega sekretarja za vzhodno Azijo in Pacifik James Kelly, vodja urada za Azijo in Oceanijo na japonskem ministrstvu za zunanje zadeve Mitodži Jabunaka ter namestnik južnokorejskega zunanjega ministra Lee Tae Sik, so v skupni izjavi za javnost izrazili prepričanje, da lahko dialog pomeni učinkovito sredstvo pri reševanju severnokorejske krize, Severna Koreja pa bi svoje odnose s svetom lahko izboljšala predvsem z opustitvijo jedrskega programa.

Medtem je ameriški predsednik George Bush v Chicagu severnokorejski jedrski program označil za izzivanje sveta, kljub temu pa je ponovno izrazil upanje na mirno rešitev krize. "Prepričan sem, da bo s sodelovanjem z državami v regiji diplomacija dosegla svoj cilj," je po poročanju ameriške tiskovne agencije AP dejal predsednik George Bush.

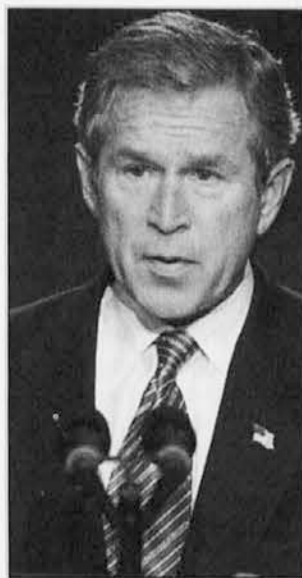
Washington je pretrgal vse stike s Pjongjangom, potem ko je Severna Koreja sporočila, da ne bo več spoštovala dogovora z ZDA, po katerem je za prenehanje programa za razvoj jedrskega orožja prejela nafto in hrano, kasneje pa je izgnala inšpektorje Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA), kar je imelo za posledico izjemno hudo krizo tudi v tem predelu sveta. ZDA so takrat zagrozila tudi z vojaškim posegom in tudi zato je svet z olajšanjem sprejel vest, da se diplomati končno le dogovarjajo za mirno rešitev krize.

VOJNA V IRAKU BO ŠE ZAOSTRILA NAPETOSTI NA BLIŽNJEM VZHODU

BREDA SUSIČ

Dvojni samomorilski atentat v Tel Avivu terjal 22 žrtev. Naslovi dnevnikov bruhaajo na dan številke, ki opisujejo bližnjevzhodno tragedijo, komentarji pa opozarjajo, da stojijo za številkami nerešena vprašanja, ki se bodo zaradi iraške krize, bližajočih se volitev v Izraelu in na zasedenih palestinskih teritorijih ter zaradi domnevne povezave z drugimi terorističnimi atentati v svetu (npr. v Čečeniji), po vsej verjetnosti še bolj zapletla.

V nedeljo, 5. januarja, je prišlo do atentatov palestinskih skrajnežev v samem središču izraelskega mesta Tel Aviv. Dva samomorilska bomba napada sta terjala življenja 22 ljudi, kakih sto ljudi pa je bilo ranjenih. Odgovornost za napada je prevzela skrajna palestinska skupina Islamski jihad. Izraelski varnostni kabinet, ki ga je po napadu sklical premier Ariel Sharon, je takoj sprejel odlok za vrsto povračilnih ukrepov. Tako so samo nekaj ur po atentatih izraelski helikopterji napadli Gazo, predvsem več poslopij, v katerih so menda proizvajali orožje. V ponedeljek je izraelska vlada uradno prepovedala predstavnikom Palestinskih avtonomnih oblasti ne samo gibanje znotraj avtonomnih območij, pač pa tudi da se 14. januarja v Londonu udeležijo mednarodne konference o Bližnjem vzhodu, katere pokrovitelj je sam britanski premier Tony Blair. Gre seveda za zelo hud

ukrep, saj je izraelska stran tako že vnaprej zadušila novi poskus rešitve krize po diplomatski poti. Nazadnje je izraelska vlada še zaprla tri palestinske univerze in prepovedala vsem moškim do 35. leta starosti, da zapustijo palestinsko območje, na katerem živijo - in to kljub temu da jih velika večina dela ali študira v Izraelu.

V dnevih, ko je vsa pozornost mednarodne javnosti obrnjena proti Iraku - kjer se že več kot mesec dni mudi mednarodna misija inšpektorjev za jedrsko in kemično orožje - se nedaleč od tam že poldrugo leto odvija neusmiljena vojna. Nanjo žal opozarjajo le krvavi atentati, ki javnost predramijo iz apatične otopelosti. Državniki pa si te splošne otopelosti in "zaspansosti" ne smejo privoščiti: ni si namreč težko predstav-

ljati, kako bo nova vojna proti Iraku - če bo do nje, kot vse kaže, res prišlo - hudo škodila tudi že tako težko dosegljivim ravnovesjem v celotni pokrajini. Ameriški predsednik Bush (na sliki) je - glede na nesporne podatke o premikih ameriške vojske - na lastno pest že odločil, da bo sprožil vojno, in to kljub temu da misija inšpektorjev še ni zaključila pregledov in kljub temu, da po besedah vodje Mednarodne agencije za atomsko energijo El Baradeja ta ni našla nikakršnih dokazov, da bi v Iraku imeli atomsko ali kemično orožje. Z izjavami, da pa ZDA ne bodo vojaško posegle v Severni Koreji, kljub temu da obstajajo nesporni dokazi o njenem jedrskem programu, je ameriški predsednik dokazal, kateri so pravi razlogi za vojaški napad na Irak. Načrt, ki ga je o ameriški vojaški zasedbi Iraka objavil *New York Times*, jasno govori o izkoriščanju tamkajšnjih ležišč petroleja. Če lahko razumemo, da politiki in javnost v ZDA (verjetno iz oportunitizma ali pa iz naivnosti) verjamejo Bushu, češ da ima vojna le ta namen, da se svet znebi diktatorja, ki mu grozi z jedrskim orožjem, je težje razumeti, zakaj Bushu sledijo nekateri evropski državniiki. Ti si namreč po eni strani polnijo usta z lepimi besedami o veliki diplomatski vlogi, ki bi jo morala EU odigrati pri razreševanju bližnjevzhodne krize, po drugi pa so pripravljeni podpreti načrte, ki peljejo točno v nasprotno smer.

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

ZA KAR NAJSREČNEJŠE LETO 2003

Ko se znajdemo sredi prvih januarskih dni, se pred nami v vsej širini odpre prostor novega leta. Jasneje vidimo mnogo stvari, tiste, ki si jih želimo in ki so nam pri srcu, kakor tudi tiste, ki bi se jim najraje izognili. In zato je še kako prav, da se v tem trenutku še močneje opredelimo za vse, česar se veselimo in imamo radi ter izrečemo svoj ne vsemu, kar nas navdaja s skrbjo in česar ne maramo.

V prvi vrsti naj nam leto 2003 ohranja in obnavlja zdravje in razumevanje v našem najožjem krogu, v krogu družine in v krogu prav vseh družin. Zdravje in razumevanje med nami in med vsemi ljudmi naj se le krepita in prav nič naj ju pri tem ne zaustavi.

Potem naj bo leto 2003 srečno za vso našo manjšinsko skupnost in vse tiste, ki naša stremljenja razumejo in jih podpirajo. V preteklem letu smo dosegli enkraten uspeh z delom na uveljavitvi zaščitnega zakona, uspeh, ki nam daje novo samozavest in na nov način odpira našo prihodnost. Kjer koli je bila uveljavitev zakona podprta, pomeni to ogromen dosežek, še posebej v Gorici, kjer so bili verjetno odpori največji. Ob tem si vsekakor želimo, da bi se nasprotovanja nam kot manjšini povsod ublažila oziroma prepoznala resnico, da je njihov strah popolnoma in docela odveč.

Leto 2003 naj bo nadalje srečno za matično državo Slovenijo, ki je že dospela prav do praga Evrope. Slovenija je z visoko ravno svojega ekonomskega in družbenega razvoja dokazala, da je vsega upoštevanja vredna država, ki lahko brez večjih težav postane del

nastajajoče nove Evrope.

To leto naj bo srečno za Italijo, državo našega večinskega naroda, državo, ki ne preživlja le lahkih časov, čeprav je po velikosti in pomenu med vodilnimi v Evropi. Želeti si je, da bo znala najti ravnovesje med vsemi svojimi družbenimi deli, predvsem pa da bo kos ekonomskim pretresom, ki jo postavljajo pred številna vprašanja. Vprašanja, ki zadevajo prav razmerja med dokaj raznolikimi socialnimi sloji.

To leto naj bo uspešno in plodno za Evropo, ki je ne nazadnje skupni dom številnih narodov. Da bi v tem našem skupnem domu še naprej prevladoval in se krepil čut za socialno pravičnost in upoštevanje vseh narodnostnih in kulturnih različnosti ter da ne bi imel prve besede ekonomski vidik s svojimi pogostoma brezčutnimi načeli.

In slednjic naj bo to leto 2003 uspešno za svet v celoti. V teku so poslednje priprave na večji vojaški poseg razvitega sveta, poseg, ki bo močno spremenil ravnotežja v svetu, kar gotovo ni brez tveganja. Zato si je še kako želeli, da bi bili glasovi za mir dosti glasnejši, kot so, predvsem s strani najvišjih institucij in vseh državnih voditeljev, skratka s strani tistih, ki odločajo v imenu človeštva. Znašli smo se na razpotju, ki bo odločilno ne samo za letošnje, ampak tudi za naša prihodnja leta. Se bomo obrnili v pravo smer, ki bo koristna za nas in za ves svet? Zdi se, da ni dovolj le upati, nujno je ukrepati in dokazati svojo vero v ljubezen do prav vseh ljudi.

S T. STRANI

V NOVO LETO

Nujno je zato prizadevanje vseh zavednih Slovencev v Italiji, da do uveljavitve tega zakona res pride.

Nekaj je bilo že pozitivnih premikov, kot na primer pristop v okvir zaščite poleg izrazito slovenskih občin tudi ve-

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO

34170 GORICA, PIAZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 532 052
FAX 0481 548 808
E-MAIL gorica@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419
E-MAIL trst@noviglas.it

UPRAVA

34170 GORICA, P.ZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 536 978
E-MAIL uprava@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALJK

IZDAJATEL ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA;

PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN,

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949

POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 45 EVROV, SLOVENIJA 48 EVROV,

INOZEMSTVO 65 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 85 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

INTERVJU / SERGIJ PAHOR

SODELOVANJE JE PREDPOGOJ, DA PREŽIVIMO

JURIJ PALJK

Bi nam lahko v kratkem orisu podali pregled dela Sveta slovenskih organizacij v minulem letu?

Opravljeno delo je bilo pozitivno. Nekateri nam sicer očitajo premalo aktivnosti, drugi pa, da gremo z našimi pobudami predalet, večina nas brez dvoma podpira. Tako smo razumeli odmeve v manjšinskem prostoru, ki nas poziva, naj vztrajamo v skupnih naporih za izboljšanje stanja naše skupnosti. Veliko preveč smo se trudili, da bi spravili v tek zaščitni zakon, in smo zato pustili zadaj celo vrsto vprašanj, ki že dolgo trkajo na vrata.

Ste bili s sodelovanjem s Slovensko kulturno gospodarsko zvezo v prejšnjem letu zadovoljni?

Če smo doslej kaj dosegli, je to zaslug medsebojnega sodelovanja, kar nas je privedlo do skupnega nastopanja. Brez tega bi nekaterih pobud sploh ne mogli speljati. S tem sta si krovni zagotovili pravico, da zastopata slovensko civilno družbo, ker za njima stoji ogromna večina slovenskih društev in ustanov. Nekatero državne institucije (in tudi politični krogi) se že zdaj obračajo na nas kot na naravnega sogovornika in to je najboljšo spričevalo za opravljeno delo. Podobno velja tudi za matico. Vse to zahteva od nas realen pristop k problematiki, obenem pa nam nalaga veliko odgovornosti. Dejstvo, da sta v to vpleteni dve različni organizaciji, pa predstavlja navsezadnje tudi jamstvo neke resnosti.

Ob tem velja še posebej omeniti zelo dobre stike z institucijami matice in njenimi zastopniki. V mislih imam predvsem Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, pri katerem smo vedno naleteli na veliko razumevanje in pomoč. Ob tej priložnosti bi se tudi zahvalil dosedanjemu sekretarju dr. Iztoku Simonitiču za zaupanje, ki ga je imel v nas, in za posege v korist naše skupnosti, obenem pa bi čestital novoimenovanemu sekretarju Črtomirju Špacapanu za novo dolžnost. On zelo do-

Kot predsednik Sveta slovenskih organizacij ima Sergij Pahor gotovo dober vpogled v stanje naše stvarnosti. Da bi nam ob začetku leta pojasnil, kakšne načrte ima ta pomembna slovenska ustanova, smo ga povabili na razgovor.

bro pozna naš položaj in bo na novem mestu gotovo zelo učinkovit.

Boste s sodelovanjem nadaljevali tudi v prihodnje?

Mislím, da je sodelovanje med krovnicima danost, mimo katere ne bo mogel nihče. Osebnost bom vedno zavzemal za to. Sodelovanje je tudi predpogoj, da manjšina preživi, tega se moramo vsi zavedati. Danes se marsikomu lahko še zdi prav, da se ne ozira za drugimi in se drži svoje avtonomije. To velja za vsa področja, od šole do kulture in športa. Premalu bo prišla jasneje do izraza naša številčna šibkost.

Kako je s programsko konferenco Slovencev v Italiji, o kateri se je veliko govorilo, najbrž od nje tudi veliko pričakovalo, a se sedaj o njej ničesar ne sliši več?

Komisije nadaljujejo z delom in nekatere so že zelo dobro napredovale, nekatere druge pa bo treba še nekoliko spodbuditi. Glavnino dela bi morali dokončati do konca pomladi, nato bo treba zaključke uskladiti in podati končno poročilo in obračun na začetku jeseni. Mislím, da

Krovni organizaciji zastopata slovensko civilno družbo, ker za njima stoji ogromna večina slovenskih društev in ustanov.

bo to delo zelo pomembno, ker nam bo vendarle dalo neko popolnejšo sliko našega stanja, nas opozorilo na nepravilnosti in šibke točke ter nam nakazalo morebitne posege za reševanje problematike.

V kratkem bo imel Svet slovenskih organizacij občni zbor, na katerem se bo gotovo

izvolilo tudi novo vodstvo.

Kako se na občni zbor pripravljate in kaj tudi pričakujete od njega?

Po formalni plati je SSO imel v decembru izredni občni zbor, na katerem smo posodobili naš statut, zdaj pa razmišljamo o tem, kako pritegniti nove sile, pripravljene za zamisli širšega zamaha, take, ki bi vnesle novo kvaliteto v naše organizirano življenje. Manjšina se ne sme zabubiti v samo sebe, če hoče preživeti, mora napredovati. Za to pa potrebuje nove ideje. Prve naloge, ki nas čakajo, so priprave na izkoriščanje novih možnosti, ki jih prinaša skorajšnji vstop Slovenije v EU. Tu že nekoliko zamujamo. Mislím predvsem - za začetek - na vsestransko sodelovanje ob meji.

Čeprav SSO ni politična organizacija, ampak je odraz javnega življenja Slovencev v Italiji, bi vas vseeno radi vprašali, kako gledate na sedanji politični trenutek v manjšini in širše v Italiji?

Po politični plati je manjšina pač neenotna kot že dolgo vrsto let in to ji ni v korist. Zaenkrat še nobena stranka ne kaže posebnega navdušenja nad ponudbo krovnic, da bi

dali življenje nekemu reprezentančnemu organu, ki bi vse povezoval in bi skrbel za skupna stališča glede manjšinskih vprašanj. Ta bi bila še posebno koristna v sedanjem trenutku, ko imajo oblast v rokah sile, ki nam niso naklonjene.

Vzeto na splošno, se zdi, da zajema italijansko javnost, kljub močnim spodbudam medijev, nekakšna apatija, ki je verjetno tudi posledica upadanja ideologij v političnem življenju: "Naprej Italija" nikakor ne mora postati stranka, zato v večinski koaliciji dobiva vse večjo težo desnica, obenem se skuša na sredini revitalizirati bivša KD, medtem ko je Bossi šibki člen tako imenovane Hiše svobodščin. Zato se mi zdi, da se javno mnenje oddaljuje od Berlusconi, ki ni dorasel vlogi državnika, a istočasno se ne približuje levosredinski opoziciji, ki je še vedno brez pravega voditelja in se krčevito brani dialoga z večino. Težko bi pripisal večje možnosti poskusom, ki so prišli do izraza zadnje dni, da bi opozicija sodelovala pri nekaterih ustavnih reformah, posebno kar zadeva sistem vlade in izbiro njenega predsednika. Razhajanja se mi zdijo

Manjšina se ne sme zabubiti v samo sebe, če hoče preživeti, mora napredovati. Za to pa potrebuje nove ideje.

prehuda, zato pa bodo vsi skušali pridobiti čimveč točk za prihodnje volilne kampanje.

Pred nami so deželne volitve, na katere se že sedaj pripravljamo, pa čeprav se bo šele sedaj začela prava volilna kampanja, v katero bomo tudi mi - in zato tudi SSO -

vključeni. Bo uspelo tudi na tokratnih volitvah slovenski manjšini strniti vrste in voliti soglasno enega kandidata?

Bil bi prerok, če bi vedel, kako se bodo obnašali slovenski politični krogi. Na papirju bi lahko pametna volilna drža slovenskih volilcev zagotovila izvolitev tudi več kot enega samega slovenskega zastopnika. Upam le, da ne bomo sledili negativnemu vzorcu iz Nabrežine in da se bomo odločili za pozitivnega iz Gorice. S tem je tudi povedano vse.

Kako se boste pri SSO-ju obnašali, če bo morebitni kandidat leve sredine zavestno zamolčeval slovensko prisotnost v mestu Trst in v njegovem volilnem programu ne bo namere o uvedbi zaščitnega zakona tudi v tržaškem mestu?

Prepričan sem, da se noben slovenski kandidat ali političen človek ne more odločiti za zavestno zamolčevanje slovenske prisotnosti v Trstu že iz preprostega razloga, ker bi mu volilci obrnili hrbet. Pri tej stvari ne more obveljati nobena volilna računica in tudi nobeno razumevanje do volilnih strahov tistih, ki bi bili - iz zavesti, da so slovenski glasovi tako in tako zagotovljeni - pripravljene žrtvovati slovenska pričakovanja za vključitev celotnega mestnega teritorija pod okrilje zakona št.38. Gorica je dovolj zgovorno dokazala, da se to niti ne splača. Vsa čast Brancatiju, ki je zmagal in bil za pogum tudi nagradjen. Mahanje s strahom nasilne slovenizacije mestnega jedra ni prepričala goriških volilcev, zakaj bi morala tržaške?

Morda še kaka želja ob začetku novega leta, v katerega smo vstopili?

Vsem pripadnikom manjšine voščim, da bi v letu 2003 uresničili svoje osebne načrte in pričakovanja; vsem tistim, ki delajo v naši skupnosti, pa da bi bili uspešni in še bolj aktivni tako v uveljavljanju naše stvarnosti v Italiji kot tudi v tesnejšem sodelovanju z matico, brez katere bi bili hitro obsojeni na golo folkloro.

3

ČETRTEK,
9. JANUAR,
2003

VOZEL OPTANTSKEGA PREMOŽENJA TIK PRED RAZREŠITVIJO?

MAR RES IZNIČENJE OSIMSKIH SPORAZUMOV? (1)

MILAN GREGORIČ

Odločnost Berlusconi je vlade, da skladno z Osimskimi sporazumi enkrat za vselej preseka vozle zapuščenega optantskega premoženja z izplačilom odškodnine optantom, je povzročila pravi potres znotraj skrajno desnega krila optantskega lobija. Zmerni predstavniki večjih optantskih organizacij in združenj (Federacija ezulskih asociacij Istre, Reke in Dalmacije, Unija Istranov, Dalmatinci po svetu idr.) pa so se ugodno izrekli o tej nameri vlade s pripombo, naj odškodnina odgovarja realni vrednosti premoženja in naj se del premoženja, ki ni bil

zajet v sporazumih, lahko vrača v naravi. Optantska skrajna desnica pa se je takim nameram uprla že na začetku leta, ko je moral takratni zunanji minister Renato Ruggero zaradi vztrajanja na stališču *pacta sunt servanda* (sporazume je treba spoštovati) pod njihovim pritiskom odstopiti. Sledilo je imenovanje posebne vladne pravniške komisije, ki naj bi proučila možne pravne podlage za morebitno vračanje dela optantskega premoženja v naravi in nato še posebne izvedenske komisije v Trstu s podobnimi zadolžitvami. Oktobra 2002 je italijanski parlament ob sprejemanju proračuna za leto 2003 vključil

vanj tudi postavko 450 milijonov evrov odškodnine za optantsko premoženje (po 150 milijonov letno za obdobje 2003-2005), kar je povzročilo v vrstah desnega krila optantskega lobija silovit odpor. Še zlasti potem, ko je minister za odnose s parlamentom Carlo Giovanardi ponovno branil princip *pacta sunt servanda* in potrdil voljo vlade, da z izplačilom odškodnine zapre dosje optantskega premoženja. Pri tem je pustil odprto možnost vračanja v naravi tistega dela tega premoženja, ki ni bilo zajeto z Osimskimi sporazumi, kar naj bi bil predmet proučevanja tako vladne izvedenske kot tudi posebne me-

šane italijansko-hrvaške komisije. Slednja je bila ustanovljena potem, ko je hrvaška spremenila svojo zakonodajo o nacionalizaciji in dopustila možnost vračanja nacionaliziranega premoženja tudi tujim državljanom, če se prizadeje državi s posebnim sporazumom o tem dogovoriti. Takega premoženja naj bi bilo po prvih, nepreverjenih podatkih na Hrvaškem okrog 5.000 enot, za Slovenijo pa do zdaj ni podatkov o tem.

Poslednji upor skrajno desnega krila optantskega lobija

V strahu, da bo spričo navedenih okoliščin vlak optantskega premoženja dokončno in nepreklicno odpeljal v začrtano smer, se je skrajno desno krilo optantskih organizacij z vso silo pognalo v ta, verjetno poslednji spopad. Tržaška izvedenska komisija je

namreč pohitela z objavo svojih izsledkov, ki predstavljajo neke vrste napad na vladno stališče *pacta sunt servanda* in poskus vplivanja tako na še ne objavljene zaključke vladne ekspertne komisije kot tudi na sklepe same vlade. Na podlagi izsledkov tržaške komisije bi naj bili namreč Osimski sporazumi dobesedno nični. Prvič, ker sta Slovenija in Hrvaška spremenili družbenopolitični sistem in sprejeli zahodnoevropska načela, ki obravnavajo pravico do zasebne lastnine kot nedotakljivo. Drugič, ker obveznosti nekdanje Jugoslavije iz naslova odškodnine za optantsko premoženje niso bile plačane v dogovorjenem roku ter naj bi bil tako tudi zaradi tega sporazum ničen in, tretjič, ker zakoni o denacionalizaciji, ki v Sloveniji in na Hrvaškem onemogočajo vračanje na-

cionaliziranega premoženja tudi tujcem, kršijo evropsko konvencijo o človekovih pravicah. Možnost ponovnega odkupa tega premoženja s strani nekdanjih lastnikov (optantov), ki jo nudi Solanov kompromis, pa naj bi bila tako in tako v posmeh pravni državi. V PN (26.10.2002) je tako Robert Škrj ob tem novem hrupu optantov zapisal, da so tržaški pravni izvedenci "Osimski in Rimski sporazum preprosto raztretili" in da so trditve, "da gre pri tem za izolirane izpade desničarskih skrajnežev, bedna in kratkovidna tolažba." Dodal je še, da bosta "Slovenija in Hrvaška morali kupo ezulske grenčice izpiti do dna" in da se to pač dogaja "s stvarmi, ki jih poskušas izriniti s polja zavestnega, a se potem neprestano vračajo (nazaj)."

DALJE

SVETI OČE OB SVETOVNEM DNEVU MIRU

O MIRU IN PRIHODNOSTI ČLOVEŠTVA

Skorajda nemogoče je v skopem zapisu pripraviti poročilo o vseh nagovorih, voščilih in dobrih željah, predvsem pa o opozorilih, ki jih je sveti oče Janez Pavel II. izrekel med božičnimi in novoletnimi prazniki.

Tudi letos se je ta veliki poljski papež, ki naj bi letos obiskal na pastoralnem obisku tako Hrvaško, Slovaško kot Bosno in Hercegovino ter Španijo, na praznike zelo dobro pripravil in bil tudi tokrat izjemno pronicljiv, ko je govoril o miru in prihodnosti človeštva na zemlji.

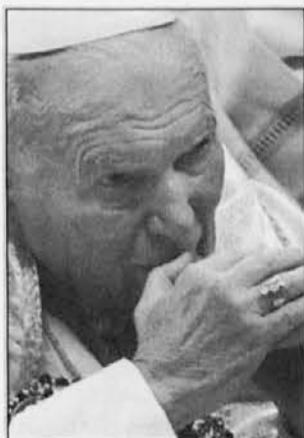
Med božičnimi prazniki je seveda poudaril nezamenljivo vlogo Jezusa, Boga, ki je prišel na svet, da bi človeka odrešil, kot je tudi izpostavil krščanske vrednote, med njimi na enem prvih mest seveda družino kot osnovno celico vsake družbe.

"Mir je možen in je tudi mogoč!" je sveti oče vzkliknil na svetovni dan miru, na Novoga leta dan, ko je z mladimi na Trgu sv. Petra spregovoril o pomenu miru in odgovorne v svetu brez nepotrebnih ovinkov pozval, "naj se najdejo mirne rešitve za mednarodne spore v svetu in še posebej na Bližnjem vzhodu!" Prav tako je v svojem govoru povedal, da morata v svetu prevladati "človeška solidarnost in pravičnost".

Med sveto mašo na prvi dan v Novem letu v baziliki sv. Petra v Rimu je papež med homilijo dejal, da lahko samo Bog podari človeku mir in se lahko samo Bog dotakne človeka v njegovi notranjosti, mu vlije upanje v človeštvo, in je zato na glas prosil Boga, naj "nas blagoslovi, naj nas varuje in naj nam podari svoj mir!" Med svojim govorom je sveti oče odločno dejal, da že preveč časa vlada v Sveti deželah nasilje, kot je tudi opozoril vse, da je tudi tam, kjer

so nekateri narodi v večletnih sporih mir možen, in je zato vse ljudi na svetu, še posebej pa predstavnike vseh svetovnih oblasti, pozval, naj mir dosežejo.

Papež pa je ob svetovnem dnevu miru, ki ga praznujemo na Novo leto, 1. januarja, pripravil posebno poslanico z naslovom *Pacem in terris - Mir na zemlji: trajna naloga*.

V poslanici sveti oče med drugim povzema nekatere misli iz okrožnice *Pacem in terris*, ki jo je aprila leta 1963 objavil papež Janez XXIII. V njej je "dobri papež", kakor so papeža Janeza XXIII. radi imenovali verniki, poudarjal, da je mir na zemlji, po katerem so vsi ljudje v vseh časih tako željno hrepeneli in še hrepenimo, mogoče vzpostaviti in utrditi samo tako, da se trdno držimo reda, ki ga je postavil Bog.

Papežev mirovno poslanico je sicer že konec decembra minulega leta v Ljubljani na posebni tiskovni konferenci predstavil ljubljanski nadškof Franc Rode, ki je po poročanju Slovenske tiskovne agencije na predstavitvi papeževe poslanice med drugim dejal, da papež v njej stavi na pojem skupne blaginje človeštva.

Vendar ob tem papež po besedah dr. Rodeta vidi tudi področja, kjer človeštvo še ni

prišlo do skupne blaginje, med drugim pri pravici do hrane in vode. Sicer pa z mirovno poslanico papež vabi k zavzetosti za iste vrednote, ki jih je v omenjeni okrožnici predstavil že papež Janez XXIII.

Poslanico ob svetovnem dnevu miru je založba Družina izdala tudi v obliki brošure. Kot v njej med drugim poudarja papež Janez Pavel II., je bil svet, na katerega se je z okrožnico obrnil njegov predhodnik, v stanju globokega nerada, saj je moralo "človeštvo v prvih šestdesetih letih prejšnjega stoletja doživeti izbruh dveh svetovnih vojn, vzpostavitev grozotnih totalitarnih sistemov, kopičenje brezmejnega človeškega trpljenja in sprožitev največjega preganjanja Cerkve, kar jih je zgodovina kdajkoli poznala".

Papež Janez XXIII. se v svoji okrožnici ni strinjal s tistimi, ki so mir potiskali v območje nemogočega, s svojo okrožnico pa je dosegel, da je ta temeljna vrednota začela trkati "na obeh straneh onega zidu in vseh zidov", je zapisal papež Janez Pavel II. Ob tem je poudaril, da je okrožnica govorila o skupni pripadnosti človeški družini, njegov predhodnik pa je spoznal odločilne predpostavke za mir v štirih "jasnih zahtevah človeškega duha - resnici, pravičnosti, ljubezni in svobodi".

Papež Janez Pavel II. je tudi zapisal, da ima krščanska vera življenjsko vlogo pri spodbujanju dejanj miru in utrjevanju pogojev za mir ter da je naloga vseh, da na temelju resnice, pravičnosti, ljubezni in svobode postavijo nove odnose v človeški družbi. Dodal je tudi, da je štirideseta obletnica objave okrožnice njegovega predhodnika najbolj primerna priložnost, da "znova premislimo preroško učiteljsko izjavo".

JUP

FURLANSKI KAPUCIN

P. MARCO KMAĻU BLAŽEN

P. Marco iz Aviana bo končno razglašen za blaženega v nedeljo, 27. aprila 2003, na Trgu sv. Petra v Vatikanu. Novico sta zadnji dan prejšnjega leta sporočila provincial minoritov br. Luciano Pastorello in vicepostulator br. Venanzio Renier.

O liku furlanskega kapucina in čudodelnika, ki je veliko naredil za ohranitev krščanstva v Evropi, smo že večkrat pisali. Rodil se je l. 1631 v Avianu (PN). Življenjska pot ga je vodila tudi po naši zemlji, saj je kar štiri leta študiral v jezuitskem kolegiju na Travniku v Gorici, nato se v Kopru odločil za vstop v red kapucinov. V duhovnika je bil posvečen v Chioggi l. 1655 in tako začel svojo dolgo in plodno pridigarstvo. L. 1676 je po vsej Evropi zaslovel kot čudodelnik; tako so se začela njegova misijonska potovanja po Franciji, Belgiji, Holandskem, Nemčiji, Avstriji in tudi Sloveniji. O njegovem obisku Ljubljane in o navdušeni množici, ki ga je sprejela, piše tudi Valvasor. P. Marco je veliko naredil kot svetnik avstrijskega cesarja Leopolda I. V enem najbolj dramatičnih trenutkov evropske zgodovine je odigral odločilno vlogo, ko so Turki oblegali Dunaj, saj je strnil vrste krščanske "koalicije" in z molitvijo na griču Kahlenberg s križem v roki izprosil pri Bogu zmago nad divjo turško vojsko. Umrj l. 1699. Leta 1991 je bila prepoznana junaška mera njegovih kreposti, lani je Vatikan sprejel odlok o čudežu in čez nekaj mesecev bo kapucin, ki je v Srednji Evropi znan in cenjen, končno blažen.

Novice o p. Marcu lahko dobite na spletnih straneh www.cappuccini.too.it in www.padremarco.it.

DD

PRAZNIK GOSPODOVEGA RAZGLAŠENJA PRI SV. IVANU V GORICI

SLOVESNA MAŠA IN BOŽIČNA PRAVLJICA

Doživeta božična praznovanja so se v Slovenskem pastoralnem središču v cerkvi sv. Ivana v Gorici sklenila v ponedeljek, 6. t. m., na dan Sv. treh kraljev ali Gospodovega razglašenja s slovesno sveto mašo ob 10. uri. Bogoslužje so tokrat oblikovali tudi otroci, ki v velikem številu obiskujejo to našo cerkev, še posebno v prazničnih dneh. Veroučna učiteljica Katerina Ferletič, Doberdobka, ki se je pred desetimi leti preselila v mesto, je v okviru mladinske pastoralne priprave pripravljala malčke ves adventni čas, tako da so lepo zapeli tri pesmi med mašno daritvijo, pri kateri je sicer kot vedno sodeloval zbor odraslih pevcev s pevovodkinjo Franko Žgavec. Srednješolki Jerica in Mateja sta prebrali berili, deset mlajših otrok pa je izreklo občutene prošnje. Mašna daritev se je zaključila z blagoslovom otrok (bilo jih je krepko čez štirideset), ki so najlepše upanje vsake skupnosti, še zlasti verske, in za katere se moramo zares iz srca zahvaliti Bogu, ker nam jih je izročil v varstvo.

Po končani slovesnosti, medtem ko so starši pokramljali med sabo, so se malčki - veliko izmed njih je bilo predšolskih in osnovnošolskih otrok - zbrali v prostorni dvoranici župnišča in posedli okoli kaplana Mirka Pelicona, ki se jim je že zelo priljubil. P. Mirko jim je, kot znajo pravljicarji, razgibano pripovedoval Božično zgodbo o mišjem paru, ki je pričakoval naraščaj. V zasneženi božični noči je bežal pred mrazom in velikim črnim mucom ter se zatekel v cerkev in našel varen, miren dom v pokvarjenih orglah.

Otroci so z zvedavostjo spremljali pravljico in živo sodelovali pri pripovedi ter ob koncu skupaj s p. Mirkom ugotovili, kako je Bog dober, saj skrbi za vse stvarstvo, za nas, pa tudi za nebogljene živalice. Srečanja po maši s tem ni bilo še konec, saj so se otroci zadržali še pri "calcettu", ki vselej priteguje njihovo pozornost.

OBVESTILO

DARUJTEV Sklad msgr. Jakoba Ukmarja. Darovalci naj nakažejo prispevke na hranilno knjižico št. 4360 pri Zadržni kraški banki in naj pripišejo, da gre za Ukmarjev sklad.

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA
OB BOGOSLUŽNIH BERILIH
V LITURGIČNEM LETU A

ZLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

JEZUSOV KRST - NEDELJA PO 6. JANUARJU

"Moje misli niso vaše misli in vaša pota niso moja pota" (Iz 55, 8).

"Gospod je moja moč in moja pesem" (Iz 12, 2).

"Jezus Kristus je tisti, ki je prišel z vodo in s krvjo" (1 Jn 5, 6).

"Jaz sem vas krstil z vodo, on pa vas bo krstil s Svetim Duhom" (Mr 1, 8).

Jezus je javno deloval približno dve leti in pol do tri leta. Umrj l. 30 star 36 do 37 let, morda še kako leto več. Herod Veliki je namreč umrl leta 4 pred Kristusom. Jezus je bil takrat star že vsaj dve leti, saj je Herod še pri trdnem zdravju dal pomoriti vse betlehemske dečke do dveh let starosti. Teh je bilo kakih 32. Ker ni vedel za vse točne podatke o Jezusu iz Nazareta, se je pobesnelo znesel nad vse tam rojene dečke, misleč, da bo med njimi On, novi judovski kralj in celo Mesija. Že prej je dal umoriti ali je kar sam opravil z dvema sinovoma, Aristobulom in Aleksandrom in z ženo Mariamno. Toda ravno Jezus se mu je izmuznil. Ko je Heroda žrla strašna bolezen, verjetno elefantiaza ali gobavost ali huda oblika raka, je ukazal zapreti množico mož, ki so jih na

njegovo povelje, dano tik pred smrtjo, poklali ob njegovi smrti zato, da so njihove žene in svojci jokali za njimi. Vedel je namreč, da ne bo nobeden, niti njegovi, potočili ene same solze za njim, zverino v človeški podobi: zato je ukradel tuje solze.

Po tem uvodu se ozrimo na Jezusa, ki kot odrasel človek hiti k Jordanu, da prejme Janezov krst z vodo. Janez se sicer brani, rekoč: "Jaz bi se ti moral dati krstiti" (Mt 3, 14), in: "Jaz nisem vreden, da bi mu odvezal jermen na sandali" (Jn 1, 27).

Krstnik pokaže nanj kot na "Božje jagnje, ki odvzema greh sveta" (Jn 1, 29). Jezus ne prejme torej krsta kakor mi, kot grešniki, pač pa kot tisti, ki si zavestno nalaga na rame veliki greh sveta. Potrpežljivo čaka v vrsti z drugimi, da ga Janez oblije z vodo. S tem sprejme nase reke in morja hudobije, ki ga preplavijo tako, da ga nato na križu umore.

Vsekakor se pri tem krstu zgodi nekaj veličastnega. Odpre se nebo, na Jezusa pride Sveti Duh v telesni podobi kakor golob in zasliši se glas iz neba: "Ti si moj ljubljani Sin, nad teboj imam veselje" (Lk 3, 21-22).

Jezus se je povsem izenačil z nami, brati, da je postal usmiljen. Saj je pretrpel smrt, da bi po Božji milosti okusil smrt za vsakogar (Heb 2, 17. 9). "Čeprav je bil namreč v podobi Boga, se ni ljubosumno oklepal svoje enakosti z Bogom, ampak je sam sebe izpraznil tako, da je prevzel podobo služabnika in postal podoben ljudem. Po zunanosti je bil kakor človek in je sam sebe ponižal tako, da je postal pokoren vse do smrti, in sicer smrti na križu" (Flp 2, 6-8).

Ko apostola Jakob in Janez z materjo vred (Mt 20, 20) iz kratkovidnega samoljubja prosita Učenika za prvi mesti v

nebeškem kraljestvu, jim Jezus odgovori, da ne vedo, kaj prosijo. Jakobu in Janezu reče: "Ali moreta piti kelih, ki ga jaz pijem, ali biti krščena s krstom, s katerim sem jaz krščen?" (Mr 10, 38. 39).

Tisti, ki so doživeli ognjen krst na fronti, vedo povedati, da je to nekaj peklenškega. Podobno je smrtonosni nevihti, ki se razbesni tudi v duši ali v zakonu ali kje drugod. Če je tedaj človek sam, brez prijatelja, brez obrambe, lahko popusti tako, da ga trpljenje stre.

Blizu pa mu je samo Jezus, ki je okusil smrt zaradi nas, ja, je bližji kakor človek samemu sebi. Zato je njegov krst rodil usmiljenje, da lahko tolaži, rešuje, pogumlja, saj je vse hudo že premagal s smrtjo in z veličastjem vstajenja.

Praznik Jezusovega krsta nekako zaključuje božični čas, čeprav še pojemo božične pesmi tja do Svečnice, a obenem priča, da je Božič vsak dan ter je odločno usmerjen v veliko noč. Jezusovo trpljenje in smrt pa sta naravnana na življenje.

Današnje drugo berilo izjavlja, da je Jezus "prišel z vodo in s krvjo... Trije namreč pričujejo: Duh in voda in kri" (1 Jn 5, 6-8).

Jezusov Duh mazili tudi nas z vodo krsta in z Rešnjo krvjo. Njegovi smo. Zaradi tega smo po Svetem Duhu v zaupnem prijateljstvu z Njim, tako v veselju kakor v naši krivdi ("Kajti moje misli niso vaše misli in vaša pota niso moja pota" - Iz 55, 8).

Samo On je namreč svet, nedolžen, brez zla (Heb 7, 26).

Samo On je naša moč in naša pesem (Iz 12, 2). Samo On je naš krst.

ZGORNJE POSOČJE / SKAVTJE

PRVIČ NA OBČINO

danje skupine popotnikov in popotnic, lahko začeli vzgajati tiste šolarje višjih razredov tukajšnje osnovne šole, ki bodo za to izrazili željo.

Adventni dnevi so v Zgoranjem Posočju povezani še z razveseljivo novostjo, saj je njihovo vsebino popestrili lani ustanovljeni skavtski klan.

Poleg že utečenih dogajanj ob praznovanju Jezusovega rojstva so letos tukajšnji skavti pomagali uvesti tudi v tej dolini marsikaj tradicionalnega, kar je bilo pozabljenega čelga pol stoletja in se v tej dolini kar ni moglo prebuditi.

Zadnji teden so ljudi razveselili, ker so tudi v tej dolini prvič domače skavtinje in skavti sami sprejeli in po župnijah delili Luči miru iz Betlehema.

Voditelj klana Simon Mlekuž je povedal, da si želijo v naslednjem obdobju izobraziti v skavtskih veččinah domač voditelje, da bodo iz se-

Njihove letošnje novoletne želje so poletni tabori s spajanjem v naravi, zimski tabori, izleti in pohodi. Pri tem si posebej želijo stikov z zamejskimi skavti, ki vedno taborijo v teh krajih ob reki Soči. V domačem kraju so že pričeli s prvimi koraki na področju javne prepoznavnosti in eden takšnih je bil tudi, da so bovški skavti prvič v zgodovini teh krajev odnesli Betlehemsko luč tudi na občino oziroma novemu županu, ko je (takoj po novem letu) prevzel svoje novo delo. Ker večina na občinski upravi ni vedela, kaj to pomeni, jih je župan Danjel Krivec zaprosil za pojasnilo tega poslanstva in še posebej za nadaljnje sodelovanje tudi med letom.

MM

ZAMEJCI NA TAIZEJSKEM SREČANJU V FRANCOOSKI PRESTOLNICI

SARA MAGLIACANE

Od 28. decembra 2002 do 1. januarja 2003 je v Parizu potekalo evropsko srečanje mladih, ki ga že tradicionalno prireja redovna skupnost iz Taizeja v sodelovanju z nekaterimi krajevnimi cerkvami. Smisel teh srečanj je, da mladi spoznajo različne stvarnosti in mišljenja ter da v molitvi in tišini razmišljajo in iščejo Boga. Vsako leto se jih udeleži več deset tisoč mladih iz cele Evrope, med katerimi je tudi nekaj tisoč Slovencev. Letošnje srečanje je bilo jubilejno, saj je potekalo že 25. leto, in je imelo naslov *Romanje zaupanja in sprave na zemlji*.

Slovenskim romarjem se je pridružila tudi skupina zamejcev. Nada, Lavinia, Mirjam, Matevž, Katja in Sara smo se priključili mladim iz Nove Gorice. V petek, 27. decembra, smo odptovali proti Parizu. Vožnja v avtobusu je bila dolga in naporna in tako smo prispeli nekoliko zaspani na cilj. V sprejemnem

centru so našo "zamejsko" skupino dodelili župniji Villejuif, kjer smo se nastanili pri sestrah. Odložili smo prtljago in se odpravili proti Porte de Versailles, osrednjem prireditvenem prostoru, kjer smo večerjali in se udeležili skupne molitve, med katero smo peli značilne taizejske speve, večinoma sestavljene iz pre-

prostih povedi, ki se ponavljajo v različnih jezikih.

Naši dnevi so se začeli z jutranjo molitvijo po župnijah. V dopoldanskem programu smo nato imeli priložnost prireditvenemu prostoru, kjer smo delujejo v raznih dobrodelnih ustanovah, in se pogovarjali z mladimi, ki so bili v "naši" župniji. Popoldne smo se lah-

ko udeležili nekaterih predavanj ali srečanj, drugače pa smo imeli na razpolago nekaj prostega časa za ogled mesta. Poleg najbolj znanih spomenikov kot so Eiffelov stolp, Notre Dame in Slavolok zmage, smo si ogledali tudi značilne predele mesta kot je npr. Montmartre. Navdušil nas je tudi metro, v katerem smo najbrž preživeli večino svojega časa, in poulični glasbeniki, ki se na njem vozijo.

Dne 31. decembra smo se po narodnem srečanju in maši v slovenski zbrali v župniji ter v molitvi za mir in spravo med narodi pričakovali novo leto. Naslednji dan pa smo se prijaznim sestram, ki so nam pripravile dobro kosilo, zahvalili za gostoljubje in se nato od njih poslovili, saj sta nas že čakala avtobus in dolga pot proti domu.

BOŽIČ 2002 V MISIJONIH

DRAGI PRIJATELJI V DOMOVINI IN ZDOMSTVU!

DANILO LISJAK

Spet prisrčen pozdrav vsem skupaj izpod vulkana Nyiragongo na vzvodu Konga! Leto je naokoli, neverjetno hitro! Tole je bilo v mojem življenju najhitrejša od vseh. Seveda je k temu pripomogel bruhačji vulkan, ki nas je 17. januarja prisilil k pobegu in porušil pod besnečo lavo osrčje mesta Goma. Postali smo središče pozornosti celega sveta in tudi središče karitativne pomoči, na katero čaka še približno 3000 ljudi. Taborišče okrog naše ustanove se je izpraznilo pred nekaj dnevi - hvala Bogu! Veliko pomoči je kar pridrvelo z vseh strani. Pri nas smo razložili vsaj deset zabojnikov in lahko si mislite, koliko dela v okolju, ki je še vedno ogroženo od kadečega in zvečer žarečega vulkana, ki naj bi bil povezan s samim središčem zemlje. No, k urejanju prispele pomoči so pomagale tudi pridne slovenske roke Jerneje in Janija, ki sta prihitala pomagat za štiri mesece.

Torej smo se morali sprizniti tako s socialnopolitičnim okoljem kot tudi z grozečo naravo. Mislim, da je slednja še vedno najmanj strahu vzbujajoča. Lava se ohlaja in ljudje že kar parcelirajo, poravnava in ograjujejo svoje nekdanje parcele. Kot v istrskem okolju, le da tukaj še stoletja ne bo nič zraslo. Seveda je bede zares veliko. Poleg naših številnih otrok smo mo-

rali povabiti na vsakdanji topli obrok hrane tudi podhranjene otroke iz sosedstva, ki je zraslo kot gobe po dežju. Hvala Bogu, hrane nam za zdaj res ne manjka. Za obleko in čevlje tudi še gre, saj sta vipavska in goriška Karitas v poslanem kontejnerju presenetila z vsem. Veliko je prišlo iz Italije, Belgije in Kanade. Nekdo je v šali rekel: "Verjetno bo dovolj do naslednje erupcije"! Pa vendarle upam, da ima nekdo drug vajeti narave v svojih rokah!

Šalo na stran, dolžan sem zares veliko zahvalo vsem, ki ste kakorkoli v domovini in tudi v Kanadi, Belgiji in Ameriki pripomogli k zbiranju pomoči za naše preizkušeno okolje. Vse je prišlo do cilja in že služi potrebnim. Otroci-šolarji so se zares izkazali. Koliko skritih prijateljev, dobrotnikov je bilo strnjjenih v tistih 30 m³! Podjetniki in podjetja. Pridne učiteljice in skrbne animatorko župnijskih Karitas.

Verjetno boste v soboto zvečer, 28. decembra, ob 9. uri vsi ob ekranih ljubljanske TV, ki je po truda polnem naporu g. novinarja Jožeta Možine, snemalca in direktorja ljubljanske Karitas in MIVE g. Staneta Kerina minulega aprila obiskala naše področje in posnela oddajo, ki je boste gotovo veseli. Vsaj kanček veselja za tolikšen trud! Hvala.

Sicer pa smo pri nas v večnih gradnjah. Povečali bi radi zmogljivosti internata za 150

ležišč. Novih učilnic je že 10. Drugih pet je v gradnji. Tudi prizidki treh internatov že lezejo iz lavnate gmajne proti nebu. Nova kuhinja, velika jedilnica in ambulanta bodo videli dan do septembra 2003, če Bog da zdravja. "A se res nič ne bojite vulkana," me je vprašal znanec pred dnevi. Včasih so rekli: "Boga se boj in psov ne draži!" Bi morali videti, kako so naši otroci mirni pred odvezanimi psi, ki so hkrati tudi interni policaji, ki se poženejo za vsakim, ki beži. Bežijo pa samo uzmovič! Ta živžav, ki ga je čez tisoč čez dan in okrog 350 tudi ponoči z nami, nam čara okolje mladosti, veselja in vsega tistega, kar smo mi ušpičili našim staršem, ko smo bili še mlečnih zob. Skratka, pestro. Vsi naši otroci so šli skozi travme vseh vrst, zato posledice nosijo tudi njihove blazine, ki so večkrat zjutraj navlažene in prijetno dišeče. No, v teh dneh je precej bolnih in sem se jim tudi sam pridružil z močno malarijo in tifoidno vročino. Še k sreči, da ima Jani, magister mikrobiologije, s seboj najboljša nemška zdravila in stvari se bodo normalizirale, tako zatrjuje, tja do božičnega večera. Končno, si mislim, vsaj nekaj trenutkov za predah in tudi priložnost za to skoraj prepozno pisanje voščil prijateljem, ki ste z nami in nas na razne načine obdarjate.

Nocoj me je moj misijonski sopotnik, brat mizar Vilko Poljanšek pri večerji spomnil, da je že pet let v Afriki. V hipu je Jani skočil v "kot" po "flašo" domačega sauvignona in smo nazdravili. Naša mizarska delavnica je pod njegovo taktirko zablestela. Fantov se kar g-

nete okrog mojstra. Pri tehničnem risanju je zelo strog in magister Jani je bil v komisiji pri ocenjevanju, ko sta večeraj končala tedenski ciklus periodnih izpitov za tretji letnik - finalisti. Okrog 70 fantov v treh letnikih mizarstva. Kar velika odgovornost za našega penzionista! Pa še zadnja skrivnost. Do sedaj smo mu rekli "brko", odslej bo kar bradač. Po petih letih mora biti tudi na zunaj malo spremembe!

Tako, nekaj žarkov v naše okolje. Ja, pred tremi dnevi je pošteno pokalo nekaj sto metrov od nas proti meji in par mrtvih je tudi bilo. Bajje so bili vzrok neki dezerterski vojaki. Tudi sinoči je nedaleč od nas počilo. Tudi to popestri naše vsakdanje dogodivščine. Da so le otroci na varnem. Učilnice so se vse spremenile v betlehemske štalce povsem po njihovem okusu in domišljiji. Ze dihalo Božič in seveda vse dobrote, ki jih sanja preprosta otroška duša, še posebej tista, ki je bila oropana toplega družinskega zavetja. In pri nas so skoraj vsi takšni. V septembru smo po malem čudežu prišli tudi do elektronskega naslova, ki sprejema sicer bolj polževo, pa vendar vam ga posredujem: dboscong@rwanda-tel1.rwan-da1.com.

Blagoslovljen Božič in trdnega upanja in zdravja v prihajajočem letu 2003. Naši otroci, sobratje in "slovenska četvorica" pod vulkani prisrčno pozdravljajo in se pridružujejo voščilom.

Nadaljevanje Pisma iz Izraela bomo objavili v prihodnji številki našega lista.

SVETNIK TEDNA

13. JANUARJA

SILVESTER ČUK

HILARIJ, ŠKOF IN CERKVENI UČITELJ

Zavedam se, da sem tebi, vsemogočni Bog Oče, v svojem življenju dolžan predvsem to, da o tebi govori vsaka moja beseda, vsaka moja misel. Razen tega mi govorniška sposobnost, ki si mi jo ti podaril, ne more prinesiti nobene večje nagrade, kakor je ta, da z oznanjevanjem tebi služim in da ljudstvu, ki te ne pozna, ali krivovercu, ki napačno govori o tebi, razlagam, kaj si: da si Oče. To so uvodne misli iz razprave o Sveti Trojici, največjega dela današnjega svetnika, ki je bil škof v francoskem mestu Poitiers in mu je papež Pij IX. leta 1851 podelil naslov cerkvenega učitelja, ki si ga je s svojo zvestobo evangelijski resnici gotovo zaslužil. Pogumno je vztrajal v boju za čistost Kristusovega nauka in zaradi tega ga večkrat imenujejo "zahodni Atanazij" (vzhodni Atanazij je bil največji borec zoper arijanske zmote). Kot bojevnik za pravo vero Hilarij ni bil prenapetež, temveč blag evangelijski mož, vreden svojega imena. Hilarij namreč pomeni: vesel, sproščen, radosten.

Hilarij je bil doma v francoskem mestu Poitiers, kjer se je rodil okoli leta 315, kakšni dve leti po milanskem ediktu, s katerim sta cesarja Konstantin in Licinij dala Cerki in neznanatni krščanski manjšini enakopravnost s pogansko večino v rimski državi. Hilarij je odraščal v poganski veri, bil je razgledan v modroslovju in pravo, vendar vse to ni moglo potešiti njegovega iščočega duha. Nemir je izginil, ko je dobil v roke Sveto pismo. Kmalu zatem se je dal krstiti skupaj z ženo in s hčerko. Po krstu je hotel služiti edinole Bogu.

Le nekaj let po Hilarijevem krstu je v njegovem rodnem mestu umrl škof. Ljudstvo je za njegovega naslednika izbralo Hilarija, ki je to službo sprejel ne kot čast, ampak kot težko in odgovorno dolžnost. Škof Hilarij je odločno branil pravo vero proti arijanskim zmotam in si s tem nakopal zamero cesarja Konstancija. Hilarij je moral za štiri leta v pregnanstvo v Malo Azijo. Tam je Hilarij svojo vero še poglobil in ob preučevanju grških cerkvenih očetov napisal svoje najboljšo delo O Sveti Trojici, v katerem je mimo in dosledno pobijal vse arijanske zmote. Zato so arijanci sami cesarju svetovali, naj Hilarija pošlje domov, sicer jih bo uničil.

Po vrnitvi na škofijski sedež v Poitiersu je Hilariju preostalo še sedem let življenja. Čas je pridno uporabil za pisanje, predvsem je v svojih spisih razlagal Sveto pismo, pri tem se je skliceval na spoznanja zahodnih in vzhodnih cerkvenih očetov. Do sebe je bil vedno strog, do nasprotnikov pravega nauka pa od začetka neizprosno, nato pa čedalje blažji. Zavedal se je, da vse resnice nihče ne more spoznati, vsi pa moramo iskati drobce resnice, ki so nam dostopni. Za utrjevanje cerkvenega nauka je govoril in mnogo napisal vse do svoje smrti, ki ga je doletela leta 367.

5

ČETRTEK,
9. JANUARJA
2003

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA

ENCIKLOPEDIJA SLOVENIJE ZAKLJUČENA

Sredi decembra 2002 so v Ljubljani predstavili zadnji, 16. zvezek *Enciklopedije Slovenije* in tako zaključili enega največjih ter za ves slovenski narod najpomembnejših knjižnih podvigov v zadnjih letih na Slovenskem. Danes se torej lahko tudi Slovenci postavimo s svojo, narodno enciklopedijo ob bok večjim evropskim in svetovnim narodom, ker je *Enciklopedija Slovenije* delo, ki presega okvirje še tako velikih knjižnih del, saj gre za narodotvorno in državotvorno celoto.

Z veseljem zapišemo, da smo veselili njenega dokončnega izida, pa čeprav vemo, da so vse enciklopedije že stare ob samem izidu, ker gre pač življenje naprej, ker se sredi vsakega naroda vedno znova pojavljajo pomembni ljudje, ki bodo vključeni v prihodnje izdaje enciklopedij, kot velja podobno seveda tudi za izjemne dogodke, ustanove, simbole in vse tiste vrednote ter dejanja, ki so vredni trajne dokumentacije za vsak narod. Ob tem za vse ljubitelje slovenstva, knjig in slovenske domovine, ne nazadnje jezika in našega naroda izjemnem dogodku gredo naše čestitke vsem tistim, ki so pri zahtevnem knjižnem delu sodelovali, seveda tudi Založbi Mladinska knjiga, ki je enciklopedijo dolga leta pripravljala in izdala v lepi, modri, plemeniti knjižni "obleki". Odveč je pripisati, da bo *Enciklopedija Slovenije* ponosno stala na vidnem mestu vsakega slovenskega ljubitelja znanja in knjig kot tudi izobraženca.

S predstavitevjo zadnjega, 16. zvezka, *Enciklopedije Slovenije* je

ZAMEJSKI OPUS EDA MIHEVCA

Konec lanskega leta je v založbi Kulturnega doma v Gorici izšla študija *Zamejski opus arhitekta Eda Mihevca*. To je diplomatska naloga mladega slovenskega arhitekta iz Trsta Marka Korosica, ki je pred dobrim letom diplomiral na fakulteti za arhitekturo v Ljubljani.

Znani arhitekt Edo Mihevc je bil po rodu Tržačan, a je že v mladih letih v času med obema vojnoma odšel v Slovenijo in tam tudi doštudiral na ljubljanski arhitekturi pri Plečniku. Po vojni je kaj kmalu postal uspešen arhitekt in profesor na oddelku za arhitekturo tehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Ustvarjal je tudi v Trstu in Gorici, kjer je izdelal načrt za oba kulturna domova.

Korisiceva 150 strani obsegajoča knjiga velikega formata je večbarvno tiskana na lepem papirju in bogato ilustrirana. Po eni strani je to pač strokovno delo in kot tako bliže tistim, ki se poklicno ukvarjajo z arhitekturo, po drugi strani pa knjiga pritegne tudi druge bralce, ker na zanimiv način opiše moderno arhitekturo na splošno in posebej na Slovenskem. (MB)

Mladinska knjiga sklenila obsežen projekt, ki se je po besedah glavnega urednika Milana Matosa, kot je poročala Slovenska tiskovna agencija, pričel pred 28 leti. Zadnjih 16 let se je uredništvo trudilo, da bi zvezki nacionalne *Enciklopedije Slovenije* izhajali vsako leto in s tem "opravili zgodovinsko dejanje za založbo in založništvo, na katerega se bodo sklicevali desetletja, če ne stoletja".

Izjemno delo Mladinske knjige je potrdilo najvišje državno priznanje, zlati častni znak svobode Republike Slovenije, ki je prvič pripadel knjižni zbirki. Kot je po poročanju STA na predstavitvi poudaril predsednik glavnega uredniškega odbora *Enciklopedije Slovenije* Janko Kos, 16. zvezek ni dopolnilo, temveč dodatek. Vanj so umeščena stvarna in biografska gesla, ki so bila spregledana, še več pa je tistih, ki so zaznamovala družbeno, politično in socialno življenje v letih po osamosvojitvi Slovenije.

Za marsikoga se je namreč ob koncu izhajanja *Enciklopedije Slovenije* pokazalo, da je v času, ki je preteklo, npr. od zvezka z gesli črke G, na svojem področju delovanja dosegel takšne uspehe, da je bila uvrstitev v enciklopedijo nujno dejanje. Pri nekaterih osebah iz preteklega ali polpreteklega časa so se pojavile tudi nove ocene njihovega dela, kar je še en razlog za uvrstitev med dodatna gesla. Glavni urednik Dušan Voglar je opozoril na kazalo, ki obsega kar polovico 16. zvezka. V uredništvu so prepričani, da ne bi bilo preudarno, če bi bila v kazalu našeta vsa mesta, na katerih se pojavlja iskana oseba ali stvar, saj bi to sililo uporabnika v obsežno, zamudno in večinoma nekoristno listanje po zvezkih enciklopedije. Zato so v kazalu navedena tista mesta, na katerih je mogoče najti najpomembnejše podatke, prikaze in včlenitve v širše dogajanje, izločena pa so tista mesta, na katerih bi uporabnik našel le ponovitev istega podatka.

Janko Kos je 16. zvezek s 1301 biografskim in 278 stvarnimi gesli ocenil kot bralec in uporabnik in ne kot predsednik uredniškega odbora: meni, da je zadnji zvezek najbolj sodoben in aktualen od vseh, saj vsebuje tudi delikatna gesla, kot so cenzura, povojni poboji in Evropska unija. "Najlepše napotilo, ki ga lahko dam, je, da bi se *Enciklopedija Slovenije* pogosto uporabljala," je sklenil Janko Kos. Odgovorni urednik Martin Ivanič je napovedal, da bodo enciklopedijo "vzdrževali in razvijali", prizadevali pa si bodo tudi za digitalno izdajo za računalniško uporabo. Z vstopom Slovenije v EU bi bila na mestu tudi izdaja zgoščene oblike informacij o Sloveniji, ki bi bila uporabna tudi za tuje bralce.

Pri Založbi Mladinska knjiga bodo torej z enciklopedičnim delom nadaljevali tudi v prihodnje, kar seveda toplo pozdravljamo.

JUP

CANKARJEVA ZALOŽBA

NOV SLOVENSKE SLOVAR TUJK

JAKOB MÜLLER

Po desetih nespremenjenih izdajah slovenskega slovarja iz drugih jezikov prevzetih besed avtorja Franceta Verbinca oz. 34 let po njegovi prvi izdaji (1968) smo Slovenci dobili nov in obsežnejši slovar tujk. Izraz tujka s stališča sodobne slovenske jezikoslovne terminologije sicer ni ustrezen, saj pomeni samo tiste prevzete besede, ki se niso popolnoma prilagodile jezikovnim značilnostim prevzemajočega jezika (jazz je tujka, džez pa prevzeta beseda), vendar so jo avtorji uporabili po zgodovinski inerciji. Pod končnim vodstvom urednika redaktorja Miloša Tavzesa je 60 sodelavcev, zlasti študentov, sestavilo *Veliki slovar tujk*, v katerem je obdelanih 80.000 besed, katerim je dodana 40 strani obsežna zbirka citiranih rabljenih tujejezičnih izrekov in fraz, in sicer zlasti latinskih pa tudi nemških, angleških, francoskih, grških, italijanskih, arabskih itd., ter 11 strani obsežen seznam kratih in simbolov.

Kot vire, iz katerih so prevzete besede izbrane, navajajo slovarniki 6 temeljnih slovenskih priročnikov: *Verbinca* 1968, *Slovar slovenskega knjižnega jezika* 1970-1991, *Bezlajev etimološki slovar* 1977, *Enciklopedija Slovenije* 1987-2001, *Snojev etimološki slovar* 1997 in *Slovenski pravopis* 2001 ter dve prevedeni in prirejeni deli: *Leksikon Cankarjeve založbe* 1994 in *Veliki splošni leksikon* 1998, ki ga je izdala DZS. Poleg navedenih del so izpisali še 160 drugih slovenskih pa tudi tujejezičnih leksikalnih (enciklopedije, leksikoni, slovarji) ter neleksikalnih, neabečno napisanih strokovnih del. Od tujih so upoštevali 10 angleških, 4 nemška, 3 grška, 3 latinska, 3 francoska, 3 kitajska, 2 hrvaški, 2 italijanski (*Zingarelli* 1995 in *Slenc*, *Veliki italijansko-slovenski slovar* 1997), 2 španski, 1 češko, 1 bošnjaško, 1 portugalsko in 1 sanskrito delo. Glede na tematska področja je najmočnejše zastopano naravoslovje, in sicer s 60 deli, od teh je kar 20 botaničnih, 12 je zooloških, 7 bioloških in mikrobioloških, 4 so medicinska, 3 okoljska itd. Humanistika ima 40 del, od teh je 9 filozofskih, 9 umetnostnih, 8 veroslovnih, 2 pravni, 2 jezikovni deli itd. Prevzeto športno-rekreacijsko izrazje so slovarniki nabrali v 13 delih (hokej, nogomet, košarka, tenis, atletika, jahanje; golf, baseball, aerobika, alpinizem itd). Tehniko in računalništvo prekriva 8 del, gospodarstvo pa 3. Zgodovinska oz. eksotična kulturna področja: antika, judovstvo, islam, Indija, Kitajska, Japonsko so zastopana na 10 deli. Ker prevzetih besed zaradi zamudnosti niso "lovili" tudi po časopisih in revijah, kjer so pač najbolj sveže, preseneča, da niso uporabili tudi računalniških zbirk slovenskega besedja (FIDA, BESANA).

Novi slovar tujk, ki ga je izdala Cankarjeva založba v 22.000 izvodi (naročite ga lahko po telefonu na št. 080 11 08, na spletni strani www.cankarjeva-z.si ali tudi v Katoliški knjigarni v Gorici), je vsekaor pomembno slovarsko delo. Prvi (skoraj) vsaki iztočnici vsebuje jezikoslovne (pisava, izgovor, naglas, oblikoslovje), etimološke (izvirni jezik, izvirni izraz, izvirni pomen), pomenskopoljmovne, enciklopedične (zgodovinske, prostorske) in strokovnopoljmovne podatke, pri nekaterih iztočnicah pa tudi ponazoritve. Glede na slovenski slovaropisni standard je slovar nastal v izredno kratkem času 4 let oz. 33 človek / let. Zato ne preseneča, da ima tudi nekatere pomanjkljivosti.

S področja politike smo si prebrali najbolj znane -izme 20. stoletja. Fašizem je kot politična ureditev pojmovno razložen s štirimi sestavinami: totalitarizmom, enostrankarstvom, nacionalizmom in korporativizmom, v 2., ideološkem pomenu je razložen z militantnostjo, pogošamo 3. pomen fašizma kot prakse, za katero je značilno s šovinizmom povezano grobo fizično in duhovno nasilje. Nacional-socializem je v 1., ideološkem pomenu razložen s 3 sestavinami: skrajnim nacionalizmom, rasnostjo in totalitarizmom, v 2., zgodovinskem, hitlerjevskem pomenu pa samo s totalitarizmom.

Komunizem, tretji veliki in zločinski -izem 20. stoletja je v 1., idejnem smislu pojmovno razložen z brezrazrednostjo, skupno lastnino in delitvijo dobrin glede na potrebe, v 2., državnem pomenu z vodstvom komunistične partije, v 3., političnem pomenu pa z revolucionarnimi metodami boja za oblast. Prva razlaga je utopistična, druga je nevtraln tehnološka, tretja pa nevtraln metodološka: revolucija je namreč samo "korenita sprememba ekonomskih, političnih in kulturnih odnosov v družbi" -vsem razlagam komunizma torej manjkajo sociološke dimenzije praksisa: totalitarizem, enostrankarstvo, razrednost, odprava zasebne lastnine z metodami revolucionarnega terorja.

Enako "angelsko" je razložen socializem: v doktrinalnem pomenu naj bi ga določali družbeni interesi, ki so pred individualnimi, v političnem pomenu pa družbena lastnina. O totalitarnosti, enostrankarstvu itd. niti črke.

Boljševizem je teorija leninizma oz. nauk boljševistične partije. Kaj leninizem je, iz slovarja ne moremo izvedeti, ker v njem ni iztočnica, podobno kot ni iztočnice stalinizem, beseda boljševističen pa je pridevnik od boljševizma oz. boljševika, privrženca boljševizma. Prva razlaga je torej suha reka, druga pa griže sama sebi rep.

Glede domačega in njemu najbolj sorodnih -izmov je *Veliki slovar tujk* še trdno v -ističnih časih. Glede imen rastlin, medicinskih izrazov in še marsičesa drugega pa je nedvomno sodobnejši in zato boljši.

NAŠ "KAŽISTRAN"

V stavbi na Travniku št. 25 v Gorici je slovenska beseda živa že skoraj sto let. Z ljubeznijo jo goji in širi Katoliška knjigarna, v zadnjih nekaj mesecih pa tudi nekatere ustanove (naš tednik, Goriška Mohorjeva družba, revija Pastirček, Galerija Ars idr.), ki imajo sedež pod isto streho.

Naročniki so z božično številko Novega glasa (prav tako Pastirčkovi prijatelji in kupci v knjigarni) prejeli darilce: "kažistran" z izvirnim geslom: "Slovenska beseda ima novo strešico!" S toplimi akvarelnimi barvami, ki vzbujajo pravilčno vzdušje in hkrati domačnost, je s svežo ustvarjalno dušo ilustrirala fasado stavbe v središču Gorice Paola Bertolini Grudina, avtorica posrečene knjige *Kostanjčki* iz zadnje zbirke GMD, za oblikovanje pa je poskrbel njen mož Walter Grudina, uveljavljen grafični oblikovalec, avtor znanih domiselnih otroških stripov. Kažistran, ki si ga je v osnovi zamislil g. Marjan Markežič, tiskala pa Grafica goriziana, je igriv in prijeten, gotovo bo všeč tako otrokom kot odraslim. Na hrbtni strani so podatki vseh naših ustanov, ki želijo, da bi njihovi naporji vzbujali ljubezen do naše lepe slovenske besede.

Upamo, da nas boste tudi v novem letu radi obiskovali pod našo novo strešico!

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 10.1. DO 16.1.2003)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9, 90.9 Mhz; za Furlanijo

103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 20. do 21. ure. Spored:

- **Petek, 10. januarja** (v studiu Anka Čerčič): Prislunhimo zborovski glasbi: Pribede primorskih skladateljcev. - Svetnik tedna: sv. Rajmund Penjafortski, redovnik (71.). - Za prijeten konec tedna: slovenska narodno-zabavna in zabavna glasba.

- **Sobota, 11. januarja** (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.

- **Ponedeljek, 13. januarja** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni mozaik z Andrejem: slovenska lahka in narodna glasba.

- **Torek, 14. januarja**: Košarkarska tekma.

- **Sreda, 15. januarja**: (v studiu Danilo Čotar) - Pogled v dušo in svet: Janez Menart in njegove srednjeveške zgodbe (1. del). - Izbor melodij.

- **Četrtek, 16. januarja**: (v studiu Niko Klanjšček).... - Zvočni zapis. - Glasba iz studia 2.

BOŽIČNI KONCERT SCGV KOMEL

PREDSTAVITEV KNJIGE V GORICI

PRAZNIČNE NOTE

Božični čas bi gotovo ne bil to, kar je, če ga ne bi spremljali približljivi božični koncerti. Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel je priredil zelo prijeten božični nastop gojencev v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici v petek, 20. decembra, proti večeru.

Številno občinstvo je v predverju našega kulturnega hrama s svečanimi toni sprejel polnokrvnen pihalni orkester pod vodstvom odličnega mladega docenta Mateja Spacapanu. Prisotne v dvorani je nato s svojim dobrim petjem razveselil mladinski zbor SCGV E. Komel. S primernimi skladbami sta nastopili dve mlajši pianistki, Alexandra Tofful in Aleksija Antonič, nakar so z živahno vedrino zapeli znano finsko narodno *Ko si srečen otroci zboru Domisol* pod vodstvom Marje Feinig in ob spremljavi nekaterih glasbil. S svojo spontanostjo in poustvarjalno močjo je prisotne zelo navdušil izredno nadarjeni in še zelo mladi pianist Alexander Gadžijev. S trobento in rogom so nato nastopili Francesco Ivone, Jakob Fajt in Damjan Klanjšček. Na odru so se s tremi otroškimi pesmicami ob instrumentalni spremljavi razigrali tudi člani otroškega zboru male glasbene šole pod vodstvom Michele De Ca-

stro. Štiriročna sta skladbici Schuberta in Mozarta izvedla Matija Filipčič in Ivan Rustja, violinistka Clara Bensa pa je vodila malo godalno skupino. Na saksofon sta Mozartov *Menuet* zaigrala Mattia Spoti in Michele Santoli, Debussyjevega *Malega črnca* pa pianistka Maja Leban. Številni otroški zbor SCGV Komel, ki ga vodi Damijana Čevdek, je podaril dve Bitenčevi pesmi v dirigentkini priredbi. Lepo so odmevale tudi flavte mlajših gojencev, pa tudi Bachove invencije v interpretaciji pianista Jurija Klanjščka. Vedno lep je *Concerto pastorale* Johanna Christopa Peza, ki so ga zaigrali flavtistki, trije violinisti, čelistka in pianistka. Simone Peraz je tenkočutno zaigral Chopinov *Nokturno*, nakar je večer sklenil kakovostni mladinski zbor šole Komel s slovenskimi, italijanskimi, nemškimi in španskimi ljudskimi pesmimi.

Za konec so nekateri mladi gojenci, v žilah katerih se pretaka več jezikov in kultur, izrazili vsem prisotnim božično in novoletno voščilo v slovenskem, italijanskem, furlanskem, nemškem, angleškem, francoskem, ruskem, srbohrvaškem in celo arabskem jeziku. Voščilo miru, složnosti in razumevanja, ki so ga občinstvu posredovali že prej, v jeziku - glasbe.

DD

ALOJZ REBULA: ARHIPEL

V Katoliški knjigarni v Gorici je bila 18. decembra 2002 predstavitev knjige Alojza Rebule *Arhipel*. Objavljamo misli, ki jih je na lepo obisknem večeru izrazil publicist in kulturni delavec Janez Povše.

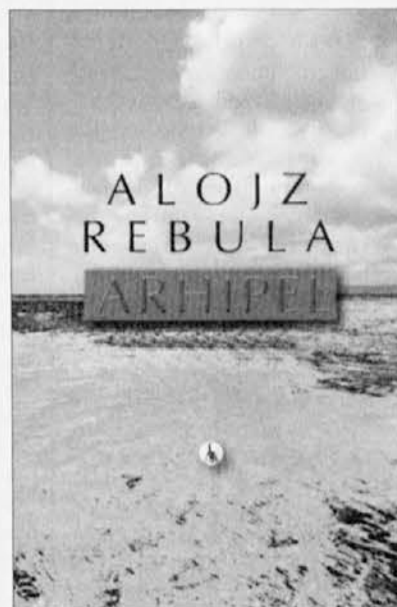
Ko stojimo pred najnovejšim delom Alojza Rebule *Arhipel*, ki je izšlo letos pri Slovenski matici v Ljubljani, nam je nemudoma dano vedeti, da se bomo ponovno srečali s temeljnimi vprašanji. Gre namreč za dvajset novel, za skupino dvajsetih zapisov, skupino, otočje ali sotočje, kar beseda arhipel pomeni. Predvsem pa gre za smisel podnaslova, za *Panorama slovenskih stoletij*, in na uvodni strani za pisateljevo samopredstavitev, izvor in izvir knjige izražene v naslednjih besedah: "sledenje srčno-domišljiskemu jadrju skozi arhipel slovenskih stoletij". In res se pred nami odpre niz dvajsetih posegov v čas, posegov, ki zamejujejo in označujejo pravzaprav vso našo zgodovino od prihoda Slovanov v te naše kraje pa prav do danes do današnjih dni. Zdi se neverjetno, knjiga ujame, izpostavi slaba dva ducata časovnih izrezov in vendar nas prevema občutek, da smo se spomnili ali bili spomnjeni vsega, kar smo, vsega, kar je neumorno dopolnjevalo in sestavljalo našo sedanjo podobo in misel. Tisto našo misel, ki nam je lastna danes, v tem trenutku, se pravi na pričetku tretjega tisočletja. To, kar smo, se je torej nekoč rodilo, se je skozi čas in dogodke sestavljalo in dopolnjevalo, da bi bili takšni,

kakršni dandanes smo. Kljub podobnostim z drugimi vse-kakor izviren narod, izvira narodnost, to pa pomeni, da je naša izkušnja posebna, naš pogled na svet poseben, ne nazadnje je poseben naš odnos do nas samih in do vprašanja bistva ter smisla človekovega bivanja. In Alojz Rebula kot da je želel izluščiti prav našo izvornost v množici narodov v prepričanju, da je izvornost vsevidni temelj in največje bogastvo za nas in za druge, za druge in za nas. Ta izvornost ne nazadnje pojasnjuje prav našo, se pravi mojo stisko, našo, se pravi mojo radost, naše, se pravi moje upanje in s tovrstnimi prepoznanji je zagotovo lažje smiselno živeti.

In tako jadramo iz obdobja v obdobje, od prvega prihoda naših prednikov v te kraje do krsta slovenskih knezov Gorazda in Hotimira, od Brižinskih spomenikov do žičke kartuzije, kmečkih uporov, turških vpadov, Primoža Trubarja, Petra Kupljenika, Napoleonovih časov pri nas vse do Prešerna, Čopa, Slomška in do Doberdoba, do primorskega odpora, druge svetovne vojne, zdomstva, povojnega časa vse do osamosvojitve in omebe tistega predlanskega septembra, ki je slej ko prej odprl in zaznamoval povsem novo obdobje. Bralec bo tisti, ki bo vstopal v vse navedene in še druge čase, bralec bo tisti, ki bo začutil, kako vsi ti na videz zase stoječi izseki povedo o nas več kot dolga

vrsta zgodovinskih knjig skupaj. Prepustimo torej branje bralcu, da bi se toliko pomenljiveje vprašali, v čem je bistvo knjige, prazvor *Arhipela*? Kaj daje knjigi njeno nenaivano prodornost? Iz česa izvira njen težko pojasnljivi čar, iz česa njena skrivnostna poetičnost? Iz česa njena očarljivost, pa čeprav je bila pot naših prednikov in predhodnikov težka, kot so pač težki časi vselej in kot nikdar ni lahka teža našega bivanja? Kaj knjigo napaja, kako v njej kot v živem bitju življenje va-

pvliva, pa tudi ko ji ne bi zavestno posvečali nobene pozornosti. Narodnost je v vsakem primeru ena od temeljnih sestavin duševnosti. In potem je tu vera, ki je nemara temeljna še močnejše in na posebno celovit način določa človeka. Seveda vera v vsej svoji mnogoobraznosti: kot odnos do stvarstva, kot odnos do smisla tega stvarstva in s tem do smisla človeka, do smisla človeštva, do smisla vsakega posameznika. Vera zato tudi kot odnos do vsega preteklega, do smisla zgodovine, do smisla sedanjosti ter smisla prihodnosti. Vera kot prepričanje v možno in dano rešitev človeka in človeštva. V tej luči deluje vera na vsakogar skrajno vplivno, tudi na tiste, ki jo odklanjajo ali se zanjo sploh ne zanimajo. Določa položaj prepričanja v večji ali manjši smisel ali celo nesmisel. Posredno tudi določa položaj prepričanja v dobro ali odmik od tega prepričanja. Zgodovina, narodnost in vera so torej odločilno delujoči zakoni, ki na vse nas delujejo, so delovali in bodo nepreklicno delovali.

Arhipel Alojza Rebule zato skozi odbrana časovna obdobja zasleduje slovenstvo in njegovo rast, spremlja vstop vere v našega človeka in kasneje njeno rast. Narodnost in vera kot da se skozi čas krepi in se pogloblja, vse prepogosto žal v trdih prijemih dogodkov, kot so vojne, spremembe političnih zemljevidov, boj za obstanek in kot ne nazadnje strašne preizkušnje minulega stoletja. Preizkušnje stoletja z njegovimi apokalipsami, z bolečim razkolom tudi znotraj našega naroda ter neumornim prizadevanjem za spravo, pomiritev in zacelitev vseh slovenskih ran. Z neumornim prizadevanjem za željeno narodovo sintezo, čemur bi se med nami reklo nikar več izključujoče različnih pogledov na naš narod, nikar več izključujoče različnih pogledov na vero.

In na koncu, kar dela pričujočo knjigo še posebej umetniško polno, je na delu silovita fantazija, ki se v vsakem obdobju zna živeti v človeka, v nekaj znanih ali pomenljivih neznanih oseb. Silovita fantazija in ob njej lepota jezika, ki se z naravnost mladeniško svežino zapisuje napeto in okretno, pogostoma zanosno in skokovito, toda v svojih vzgibih ves čas obvladano in kljub poetičnosti mogočno. Res, slovenska stoletja so, kot že dolgo ne, pred nami dobesedno oživela. Sedaj je na bralcu, da se jim približa in vanje vstopi. Da vstopi vanje in se prepusti zgodbi, ki je pravzaprav njegova zgodba, oziroma je zgodba o želji, da bi še več svetlobe, kot smo je bili deležni v preteklosti, doživeli kot posamezniki in narod tudi v naši prihodnosti.

BULŠE SE MALO POSMEJET...

Jakec: Ben, taku! Dragi muj! Staro leto je minilo, začeno se je novo, jen te, ti voščem, de bi bl'o zdravo jen veselo!

Mihec: Hvala, hvala! Tedi jest ti voščen vse dobro! Predvsem, da se ne bi jezili, zetu ki ued tega bo odvisno, če si bomo ohranle zdravje.

Jakec: A, to bo pej težko! Se mi zdi, de se nam ne napovedava neč dobrega. Vsaj če poslušamo, kar pravejo radio, televizija jen časnike, se nam obetajo bolj slabi cajti, taku de se bomo doste jezili.

Mihec: Kaj češ! Slabi al dobri, živet je treba! Ma, povej mi rajši, kako si preživo praznike?

Jakec: A, dobro! Lepu u mire. Sen bil pr polnočnici jen polej pr drugih mašah, sen bil poslušat en par božičnih koncertov, ki jeh tedi letos ni manjkalo, sen fino pokosu, sen... taku, neč... u glavnem sen počival, bral časnike jen Mohorjev koledar, novo leto pej smo pričakali doma. Smo počakali punoči, si voščli in, keder so končali

metat petarde, smo šli lepu spat in je blo. Tedi za letos je taku mimo.

Mihec: Ben, si se vsaj odahnu. Ma, že ki praveš, da si bral časnike, kaj je blo zanimiva v teh dneh tle v naših krajih? Sej veš, da sem bil za stran noge u termah, teku da Primorskega tistih deset dni nisen bral.

Jakec: Zgodilo, zgodilo se je marsikaj in tudi neč posebnega, kuker gledaš. Vsaj na krajevni ravni, bi lahko rekli, da se zmerej bolj čuti, de se bližajo deželne volitve in da je vse, kar delajo politiki, že precej usmerjeno v pripravo volilne kampanje.

Mihec: Ja, tu ti pej rad verjamem in se prou bojim, kaj bojo nardile naši slovenski politični kampioni na eni in drugi strani. Se mi ne zdi, da bi imeli kašno pametno idejo, tako da se nam ne bi ponovilo, kar smo doživeli v Nabrežini... Ma, konkretno, kaj so kej rekli, je kešen kej predlagal, se mislejo zment al pej se bojo še naprej cefali, de

se bojo Spadaro na ani in Ritoša na drugi strani smejali?

Jakec: Tega pej ne vem. Verjetno so počakali, da so šli prazniki mimo, jen mislejo zdej poprijet, da bojo rešavali zamujeno. Kaj češ, vsaka glava sojo pamet nuca.

Mihec: E ja, ta politika nam ustvarja slabo kri. Ma, kaj č'mo, sej ne more bit drgači. Na ten svete gre vse narobe.

Jakec: A, tu pej drži. Sej videš, da je ves svet matast. Bush če zased Irak, da bo jemo nafto. Severna Koreja obnavlja delo v jedrski elektrarni, kar pomeni, da bi lahko u nekaj mescih izdelali jedrsko bombo. Rusi, zmirej zaradi nafte, ne molajo Čečenije... na svet je pršlo prvi klonirani uotrok... Eva... Ma, pravzaprav, kaj ti verješ, de se da nrdit anga uotroka sez ane

same samcate celice ud anga človeka?

Mihec: Vjerjen? Vjerjen?! kaj jest vjem. Po mojen si malo preveč upajo packat in keder je taku, je slabo jen bo še slabše, sej ni mogoče predvidet, kako se lahko taka stvar konča. Ma ti se predstavljaš, da bi jemeli na ten sveti, ne vjem taužent... kogarkoli... Provenzprov, se ti spouneš, kedu je bil dr. Mengele?

Jakec: Kej se ne bi, sej sen zadosti star. Kej ni bil tisti, ki je delu take čudne šperimente sez ledmi za Hitlerja?

Mihec: Tisti ja, tisti. Ben zanija pravejo, da se je prvi ukvarju s ten jen da je hotu nerdet na ta način taužent majhnih Hitlerkču. Ma, hvala Bogu, mu ni ratalo jen je prej pršo konc vojske. Ma, si misleš ti, kaku so ledje matasti?!

Jakec: Ja, prou matasti. Ha, ha... zdej mi je pršlo na misel... se ti spouneš tistga vica, ued anga fantiča, ki se juoče. Gre mimo gospud nunc jen ga vpraša, de kaj se

lovi, kaj misli o sebi, o nas, o človeku, o smislu, o vsem?

Arhipel kot da je skupaj s pisateljem prepričan, da je zato, ker smo iz nečesa in iz vsega davnega nastali, zgodovina pomembna. Zgodovina je pomembna. Preteklost je nastajanje nas samih in zato, ko se po sebi in o sebi sprašujemo, ne moremo najti vseh odgovorov sami, ponje je treba v zgodovino. Dalje je bistven del vsakega človeka, vsakega posameznika, njegova narodnost. Narodnost je tista zakonitost, ki deluje in

POBUDA ČEBELARSKEGA KONZORCIJA

TEČAJ O ČEBELARSTVU

Čebelarski konzorcij za tržaško pokrajino v sodelovanju z Državno čebelarsko zvezo prireja tečaj za začetnike in izpopolnjevanje o čebelarstvu ter o značilnosti kraških medov. Lekcije bodo potekale v prostorih zavoda ERSA na Proseku. Prvo predavanje bo v petek, 10. januarja, ob 18. uri, govorila pa bo dr. Paola Bordon na temo *Osnove za prepoznavanje medu in nektar kraškega cvetja*. V soboto, 11. januarja, bo od 8.30 do 12. ter od 14. do 18. ure dr. Lucia Piana iz Državnega čebelarskega laboratorija predavala o čutnih značilnostih kraških medov.

Naslednja predavanja bodo ob sobotah dopoldne z začetkom ob 9.30. Naslovi predavanj bodo: *Anatomija in fiziologija ter obnašanje čebel* (dr. Paola Bordon), *Teh-*

nika čebelarjenja (dr. Giorgio della Vedova), *Italijanska čebela (Apis Ligustica), Kranjska čebela in lokalni hibridi* (dr. Giorgio della Vedova), *Težave pri čebelarjenju s posebnim poudarkom na varozo* (dr. Pier Antonio Belletti) in *Zakonodaja o čebelarjenju* (dr. Livio Dorigo). Zatem bodo, vedno ob sobotah, praktične vaje pri čebelnjaku konzorcija na Proseku.

Tečaj je brezplačen. Gojencem, ki so že obiskovali začetniški tečaj ENAIP leta 2000, bodo predavanja o čutnih značilnostih medu predstavljale kredit za prejetje diplome pokušanja kraških medov. Dodatne informacije je mogoče dobiti na sedežih Čebelarskega konzorcija, Kmečke zveze in Zveze neposrednih obdelovalcev.

PRED PRAZNIKI PREDSTAVILI NOVI JADRANSKI KOLEDAR

KOLEDAR BOGATIJO PRISPEVKI SEDEMNAJSTIH AVTORJEV

V Tržaški knjigarni v Trstu so tik pred prazniki predstavniki Založništva tržaškega tiska predstavili vsakoletni zbornik *Jadranski koledar*, ki ga je uredil Ace Mermolja. Poleg Jadranskega koledarja so predstavili tudi grafično mapo umetnika Franka Vecchietta s poezijami devetih pesnikov v slovenskem in italijanskem jeziku z naslovom *Minimalia* in prevod vojaških beležk italijanskega pisatelja Carla Emilia Gadde iz prve svetovne vojne pod naslovom *Beležka iz Kobarida*.

Jadranski koledar je po besedah Aceta Mermolje "tradicionalna knjižna stvarnost zamejskih Slovencev". V njem sedemnajst slovenskih avtorjev iz zamejstva skuša v krajših esejih in zapisih zajeti poglobljene dogodke iz političnega, kulturnega in gospodarskega življenja Slovencev v Italiji v minulem letu. Koledar je oblikoval Studio Link iz Trsta. V grafični knjigi-mapi *Mini-*

FOTO KROMA

malia je devet izvornih grafičnih listov Franka Vecchietta in prav toliko izvornih in prvič objavljenih poezij devetih slovenskih in italijanskih pesnikov iz Furlanije-Juljske krajine. Izbor poezij je opravila Loredana Umek, ki je tudi prispevala spremno besedilo. Sama pravi, da je "nagovorila pesnike k sodelovanju in izbrala njihove pesmi v zakroženo celoto, ki noče biti nikakršna antologija, ampak

samo prerez pesniškega ustvarjanja v zamejstvu." V umetniško knjigo *Minimalia* so svoje pesmi prispevali: Marij Čuk, Miroslav Košuta, Michele Obit, Ace Mermolja, Jurij Paljk, Roberto Denaro, Mary Barbara Tolusso, Liliana Visintin in Irena Žerjal. Pesmi so v slovenski in nekateri v italijanski jezik prevedle Loredana Umek, Daria Bettocchi in Taja Kramberger. Po besedah Franka

Vecchietta gre v primeru publikacije *Minimalia* za bibliofilsko izdajo, saj je umetniška knjiga razkošne vezave izšla v samo devetindesetih podpisanih in oštevilčenih izvodih. Ace Mermolja pa je tudi napovedal izid "običajne" knjige s posnetki Vecchiettovih grafik in s poezijami devetih avtorjev. Knjiga naj bi izšla pri ZTT-ju v mesecu januarju.

Vojne beležke iz dnevnika iz prve svetovne vojne na soški fronti Carla Emilia Gadde je v slovenščino pod naslovom *Beležka iz Kobarida* prevedel Vili Prinčič. Po njegovih besedah je to prvi prevod iz Gaddovega literarnega dela v slovenski jezik, zanj pa se je odločil zato, ker sloviti italijanski pisatelj v tem delu govori o slovenskih krajih v Gornjem Posočju med prvo svetovno vojno. Knjigo *Beležka iz Kobarida* je s pisateljevimi risbami iz njegovega vojnega dnevnika opremil Studio Link iz Trsta.

TRADICIONALNA RAZSTAVA V NABREŽINI

TUDI LETOS SO SI LJUDJE RADI OGLEDALI JASLICE

FOTO KROMA

Tudi letos je v nabrežinski župnijski dvorani bila na ogled tradicionalna razstava jaslic. Razstavljene so bile jaslice

tako iz domačih krajev kot iz tujine. Na ogled so bila tudi dela slikarja Franka Žerjala.

V MAVHINJAH

PRIJETNA BOŽIČNICA

Zadnje adventno nedeljo so nam v Mavhinhah po maši domači otroci pripravili prijetno božičnico. Presenetili so nas recitatorji, ki jih je pripravila učiteljica Leonida Gruden, ter glasbeniki, ki jih je vodila prof. Verenka Terčelj. Glasbo se učijo vsepovsod: od tržaške Glasbene matice do goriškega centra Emil Komel. Vsak je nastopil z božično melodijo, na koncu pa so skupaj zaigrali Sveto noč. Prisotne so tako preve-

li, da so ob njihovi spremljavi še sami zapeli.

Cerkev je bila polna in vsi so podoživljali Božič. Starejši so se s spominom vrnili v otroška leta, ko so na sveti večer imeli božičnice kar doma ob jaslicah. Mame so nato pred cerkvijo pogostile prisotne, ki so se rade volje zadržali v veseli družbi.

Vsem, ki so pripomogli, da je božično srečanje tako lepo uspelo, iskrena hvala.

DELOVANJE ZBORA JACOBUS GALLUS

POLEG BOŽIČNE REVIIJE ŠE NASTOP V NEAPLJU

Zbor Jacobus Gallus, ki deluje v okviru Glasbene matice, je bil vsestransko dejaven tudi v predbožičnem in božičnem času. Po enoletnem premoru zaradi praznovanja desetletnice obnove zborovega delovanja je 15. decembra lani zopet začela že tradicionalna Zborovska božična revija, ki je doživela že enajsto izvedbo. Revija je vsako leto organiziral zbor Jacobus Gallus, tokrat pa je potekala v sklopu koncertnega niza *Nativitas*, ki ga soustvarja Zveza slovenskih kulturnih društev, katere član zbor Gallus je. V cerkvi sv. Vincencija v Trstu se je zbralo lepo število ljubiteljev zborovskega petja, katerim so se poleg zbora Jacobus Gallus pod vodstvom Janka Bana predstavili še Mešani pevski zbor Glasbene matice iz Ljubljane pod vodstvom Tomaža Tozona (šlo je za lepo sodelovanje, potem ko je zbor Gallus oktobra lani pel v Ljubljani v okviru praznovanja visokega jubileja tamkajšnje Glasbene matice) in Mešani mladinski zbor Glasbene matice iz Trsta, ki ga vodi Aleksandra Pertot, ter mladi instrumentalisti. Revija je izzvenela kot pravo prijateljsko srečanje med sestrskimi ustanovami, obenem pa je ljudem posredovala sporočilo miru in prijateljstva ob bližajočih se božičnih praznikih.

To sporočilo je prevevalo tudi drugo pobudo, pri kateri je zbor Jacobus Gallus so-

FOTO KROMA

deloval, in sicer zborovski festival *Pesem za mir (Un Canto Per La Pace)*, ki ga je konec decembra in v začetku januarja letos priredil zbor Citta' di Ercolano ob podpori krajevne občinske uprave in neapeljske pokrajine. Zbor Gallus se je v Ercolano mudil od 3. do 5. januarja na pobudo vsedržavne zborovske zveze USCI. Sporočilo festivala *Pesem za mir* sestoji v tem, da mir ni sanja, ampak da ga je mogoče uresničiti s prizadevanjem in izbirami vsakega posameznika, tudi starimi in lepimi melodijami, ki se rodijo v človekovem srcu in ki so glasnice upanja in harmonije, ki se zoperstavlja neredu današnjega časa. Tr-

žaški pevci so nastopili na koncertu v petek, 3. januarja, v vili Campolieto v Ercolano s sporedom v glavnem božičnih ljudskih in umetnih pesmi slovenskih in tujih avtorjev iz različnih obdobij. Tridnevno gostovanje v krajih pod Vezuvom je bila prilžnost za navezovanje prisrčnih prijateljskih stikov z domačimi ljubitelji zborovskega petja (pri tem se je še posebej izkazal dirigent domačega zbora Domenico "Mimmo" Cozzolino), ki so tudi poskrbeli za izredno lepo počutje tržaških gostov. Člani zbora Gallus so si namreč ogledali tudi izkopenine v Ercolano, biser tirenske obale Sorrento in seveda tudi

Neapelj. Omeniti je treba, da gostovanje v Ercolano ne bi bilo mogoče brez velikodušne podpore krovnih organizacij SKGZ in SSO, Zveze cerkvenih pevskih zborov, Združene kraške banke in podjetja Cremcaffe'.

Po vrnitvi v Trst pa zbor Jacobus Gallus ne miruje. Že to soboto, 11. januarja, bo nastopil v župnijski cerkvi v Boljuncu na božičnem koncertu, ki ga prireja Mladinski dom in domača župnija pod pokroviteljstvom občine Dolina, njegovi pevci pa bodo tudi sodelovali na tradicionalnem božičnem koncertu ZCPZ v stolnici sv. Justa v Trstu v nedeljo, 19. januarja.

Slovenski raziskovalni inštitut

vam v novem letu želi obilico novih spoznanj, zvrhan koš "raziskovalne radovednosti" v obeh in notranjega zadoščenja!

BOŽIČNI ČAS V NAŠIH KRAJIH

PRAZNIK BOŽIČNE SKRIVNOSTI Z VRSTO LEPIH POBUD

Božični čas je med našimi ljudmi tudi priložnost za pestro kulturno ponudbo, zlasti v obliki pevskih in instrumentalnih koncertov. Zato objavljamo dva prispevka, ki poročata, kaj vse se je dogajalo v božičnem času na Opčinah in v Devinu.

BOŽIČNI KONCERT NA OPČINAH

Na božični dan je navadno malo koncertov po naših cerkvah. Oopenska župnija je morda edina, ki ponuja vsako leto izbran božični koncert prav na božični dan v župnijski cerkvi sv. Jerneja na Opčinah. Prav zato privablja koncert veliko poslušalcev z Opčin, mesta in okoliških vasi. Posebnost koncerta je, da ponudi poslušalcem pre-

FOTO KROMA

rež pevskega delovanja različnih pevskih skupin, ki delujejo na Opčinah. Tako so na letošnjem božičnem koncertu veselo sporočili božičnega dne zapele tri generacije openskih pevcev - otroški pevski zbor Vesela pomlad, dekliška mladinska pevka skupina Vesela pomlad in mešani pevski zbor Sv. Jernej. Kot prvi se je predstavil Otroški pevski zbor Vesela pomlad in ubrano zapel tri pesmi pod vodstvom mlade dirigentke Mire Fabjan, ki je prevzela vodstvo zbora v začetku sezone. Nato je nastopila Dekliška mladinska pevka skupina Vesela pomlad. Tudi ta pevski sestav ima od letošnje jeseni novo dirigentko, Tamaro Stanese. Štiri božične pesmi iz različnih obdobij so dekleta zapela dovršeno in sproščeno.

Dr. Drago Štoka je posredoval poslušalcem svoje razmišljanje o Božiču. Kot izho-

dišče za svoje razmišljanje je vzel osebno doživetje, ko je pred nekaj leti sam obiskal kraje, v katerih je Jezus prišel na svet in odraščal. Spraševal se je, kakšno bi bilo naše življenje brez tega osrednjega dogodka, ki je spremenil tek zgodovine.

Kot zadnji je nastopil Mešani pevski zbor Sv. Jernej, ki je ubrano in zlito zapel pet božičnih pesmi slovenskih skladateljev. Zbor je vodil Janko Ban ob orgelski spremljavi Ivana Miliča. Solistične vložke sta pela Darja Vitez in Marjan Škerlavaj. Zaključno misel ob koncu koncerta je podal župnik, g. Franc Pohajač.

Skladbe in nastopajoče je lepo predstavljala in povezovala Nadja Roncelli. Koncert je bil za številne poslušalce globoka in prijetna dopolnitev prazničnega dne. Ob pesmih, ki so jih vsi trije zbori izbrali za svoj nastop - od pre-

FOTO KROMA

prostih ljudskih motivov do zahtevnih zborovskih skladb in ob mislih dr. Draga Štoka so se enkrat podoživeli lepo in veselo sporočilo Božiča.

BOŽIČNICE V DEVINSKI FARI

Minuli advent in božični čas sta v devinsko faro prinesla več prireditev. Prvi korak so naredili otroci. V petek, 13. decembra, so namreč v devinski cerkvi nastopili otroci obeh veroučnih skupin, ki se zbirata v fari, in še OPZ Ladjica, ki ga vodi Olga Tavčar, ter gojenci devinske podružnice SCGV E. Komel. Oblikovali so dobrodelno župnijsko božičnico, z božičnim sejmom, na katerem so ponujali ročno izdelane okraske, voščilnice, svetilke itd. ter zbrali 385,00 evrov, ki so jih namenili v podporo misijonskemu delu s. Lidie Cattonar iz Nabražine, ki slušbuje v Boliviji.

Potrebe slovenskih televizijskih sporedov deželnega sedeža RAI so botrovale drugemu božičnemu koncertu, ki je bil 21. decembra v župnijski cerkvi v Štivanu. Pri uresničitvi sta z organizacijskega vidika sodelovali še naša župnija in SSKD Timava iz Štivanja in Medje vasi. Prislunili smo ljudskim božičnim, novoletnim in trikraljevskim pesmim, ki jih je prav za potrebe Radia Trst A pozimi 1961/62 priredil Ubald Vrabc. Za to priložnost sestavljen zbor je vodil Matjaž Šček. Posnetek koncerta so nato predvajali na Božič.

Na praznik svetega Štefana pa je tradicionalni koncert božičnih pesmi, ki ga pripravljajo devinski zbori, spet privabil polno občinstva v štivanško novo cerkev. Prislunili so lahko pestremu sporedu, ki so ga oblikovali otroški zbor Ladjica pod vodstvom Olge Tavčar in ob spremljavi samih otrok. Ačkovi priredbi ljudskih božičnih je spremljal trio: čelo, kitara elektronske orgle, ostali dve pa so podprli še s flautama in Orffovim instrumentarijem.

Ženski zbor Devin, ki ga vodi Herman Antonič, spremljala pa ga je Barbara Corbatto, je s svojimi pesmimi potrdil sloves dovršenega in občutljivega zborovskega telesa.

Tudi samostojna instrumentalna točka je popestrila večer, ki so ga v drugem delu oblikovali Fantje izpod Grmade. Predstavili so vsebinsko enotno božično lepjenko z naslovom *Luč bo svečila nad nami* za zbor, recitatorja, violino in orgle. Odlomke preroka Izaija, velikega oznanjevalca Jezusovega prihoda, psalmov, preroka Zaharija, Pridigarja in sv. Pavla, je bral Matjaž Rustja, to branje pa je z igranjem napevov starih slovenskih božičnih pesmi podkrepil violinist Iztok Cergol. V razmislek ponujene misli pa so se vezale z enajstimi božičnimi pesmimi, ki so jih občuteno in ubrano zapeli "Fantje" pod vodstvom Iva Kralja in ob orgelski spremljavi Katje Lavrenčič.

LM

OBVESTILA

MLADINSKI DOM-Boljuncem in župnija sv. Janeza Krstnika v Boljuncu pod pokroviteljstvom občine Dolina vabita na Božični koncert v soboto, 11. januarja 2003, ob 20. uri v župni cerkvi v Boljuncu. Nastopajo domači cerkveni pevski zbor in ansambel tamburašev iz Boljunca ter zbor "Jacobus Gallus" iz Trsta, ki ga vodi Janko Ban. Priložnostno misel bo podal časnikar Ivo Jevnikar.

SLOVENSKA ŽUPNIJSKA skupnost pri Sv. Ivanu v Trstu organizira koncert z naslovom *Zvezda presvetla na nebu oznanja*. Koncert bo v nedeljo, 12. januarja 2003, s pričetkom ob 16. uri v župnijski cerkvi pri Sv. Ivanu v Trstu. Program bodo oblikovali duo Aldo Žerjal (bas) in Andrej Pegan (orgle) ter Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane. Toplo vabljeni.

DRUŠTVO SLOVENSkih izobražencev vabi na prvo srečanje v novem letu, ki bo v ponedeljek, 13. januarja, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v Trstu. Večer bo potekal v sodelovanju s Slovenskim raziskovalnim inštitutom, na njem pa bodo predstavili študijo o rezultatih raziskave o poslušanju slovenskih radijskih in televizijskih oddaj ter drugih medijev slovenske manjšine v Italiji.

ODBORNIKI SLOVENSKE Vincencijeve konference bodo v uradu v 4. nadstropju v ul. Donizetti 3 v ponedeljek, 13. januarja, od 15. do 17. ure na razpolago tistim, ki so pripravljene pomagati pri njenem udeleževanju, kot tistim, ki iščejo pomoči.

ŽUPNIJA PROSEK vabi 15. januarja ob 20. uri na predavanje prof. Edija Bogatca. Tema predavanja: *Razvoj astronomije*. Če nam bo vreme naklonjeno, si bomo s teleskopom ogledali tudi planete našega sončnega sistema. Vabljeni!

URA MOLITVE za duhovne poklice ne bo 13. januarja, ampak v ponedeljek, 20. januarja, ob 18. uri v Barkovljah. K čim večji udeležbi vabi Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu.

ŽUPNIJA PROSEK vabi dne 30. januarja ob 20. uri na

predavanje prof. dr. Jožeta Krašovca na temo: *Božja pravičnost v Svetem pismu*. V zadnjem predavanju nam je približal dejstvo, da je Bog ljubezen, sedaj pa nam bo osvetlil pojem božje pravičnosti. Vabljeni!

DAROVI

ZASKLAD "Jakob Ukmar": v počastitev spomina gospe Fride Žerjal darujeta Peter in Mirella Merku' 50,00 €; v počastitev spomina tete Fride Žerjal daruje Margherita De Luisa z družino 50,00 €.

ZA SKLAD "Marta Požar" za narodne noše: v spomin na mamo, očeta in teto daruje Adrijana Černigoj 50,00 €.

ZA MARIJIN dom pri Sv. Ivanu: v spomin na Marto Požar daruje Nadja Hrvatina Zennaro 15,00 €.

ZA CERKEV v Bazovici: v spomin na pokojne starše darujejo Glažarjevi iz Ljubljane 15,00 €; namesto cvetja na grob pokojni Amaliji Čufar daruje Marija Mesarjeva 10,00 €; v spomin na pokojnega Andreja Stoparja daruje žena Pavla z družino 15,00 €.

ZA CERKEV na Padričah: v spomin na pokojnega Angele Kralja daruje domača družina 25,00 €; v isti namen daruje Carmen Belli 25,00 €.

ZA CERKEV na Pesku: ob obisku Jolka 20,00 €; v spomin na svoje pokojne daruje Ivanka Bernetič (Gročana 10) 20,00 €.

VPOČASTITEV spomina na dragega moža Maksa Šaha daruje Jelka Terčon Šah 25,00 € za slovenske misijonarje, 25,00 € za cerkev v Mavhinjah, 25,00 € za Mladiko in 50,00 € za Slovensko Vincencijevu konferenco v Trstu.

SOŽALJE

Slovenska župnijska skupnost in cerkveni pevski zbor pri Sv. Ivanu izrekata bratom in sestram ter ostalemu sorodstvu iskreno sožalje ob smrti drage sestre in tete Fride Žerjal.

Uredništvo in uprava Novega glasa globoko sočustvujeta s svojim sodelavcem g. Viljemom Žerjalom in ostalimi sorodniki ob boleči izgubi drage sestre in tete Fride ter jim izrekata iskreno sožalje.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

PRINCESA NA ZRNU GRAHA

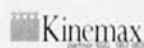
ROCK OPERA

Avtorski projekt DAMIRJA ZLATARJA FREYA po motivih pravljice HANSA CHRISTIANA ANDERSENA **PRAVIJICA ZA VSE ČASE**

Popoldanska ponovitev z italijanskimi podnapisi v nedeljo, 12. januarja, ob 16. uri.

Za vse informacije je na razpolago brezplačna telefonska številka 800 214302 ali 040 362542.

Kinemax ponuja brezplačni ogled treh slovenskih filmov in popuste pri filmskih predstavah v tržiški kinodvorani.

V nedeljo, 12. januarja, bo v nabrežinski cerkvi ob 16. uri

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

v izvedbi mešanega zbora Šempeter iz Ljubljane, ki ga vodi Marijan Ribič.

Pa še priložnostni govor, litanije, blagoslov in podelitev nagrad za družinske jaslice.

Tiho je v Gospodu zaspala naša draga sestra in teta

FRIDA ŽERJAL

Žalujoči bratje in sestre z družinami.

Od nje smo se poslovili 7. januarja. Iskrena hvala vsem, ki so nam bili na kakršenkoli način ob strani.

Svoji

Sv. Ivan, Trst, 9. januarja 2003

Tiho in nepričakovano je odšla

DORINA LEGHISA POR. HVALIČ (DORA)

stara 76 let

Sporočajo mož in hči ter ostalo sorodstvo.

Od nje smo se poslovili 31. decembra 2002.

Medja vas, 9. januarja 2003

POGUMNA POBUDA

NADŠKOFOV IZZIV

Goriška Cerkev se je že pred časom modro odločila, da podeli svoje mesto znotraj sebe tudi našemu jeziku. To je najprej zelo pogumno naredil med šestdesetimi in sedemdesetimi leti nadškof Peter Cocolin, sicer sam furlanskega rodu in zato še toliko bolj občutljiv za vprašanja manjšin.

Tako je prišlo do uvedbe uradne in popolne dvojezičnosti znotraj škofijske kurije, in to zlasti z napisi v dveh jezikih v nadškofijski palači. To je ostalo tudi potem. Prav tako običaj, da se pri vseh večjih slovesnostih goriške Cerkev uporablja tudi slovenski jezik.

Danes smo šli še naprej. Če je prej pri zunanjih slovesnostih v goriški stolnici to bilo omejeno na krajši slovenski pozdrav nadškofa oz. za slovenska berila in prošnje pri maši, imamo sedaj nekaj bistveno novega. Pri zahvalni maši na Silvestrovo oz. pontifikalu za novo leto je msgr. Dino De Antoni to uresničil tudi v sami pridigi. Enakovredno je namreč v homiliji uporabljal tako italijanski kot sloven-

ski jezik in s tem še globlje poudaril resnično pariteto obeh jezikov znotraj samega poteka božje službe.

Ne vem, kako je s tem bilo še v času Habsburškega cesarstva, ko so bili pravzaprav skoraj vsi nadškofje Slovenci. Sicer pa je že prvi goriški nadškof grof Karel Mihael Attems, sicer neslovenskega rodu, dosledno uporabljal naš jezik za slovenske vernike in verjetno so to prakso njegovi nasledniki, grof Edling in drugi, tudi nadaljevali.

To je gotovo tudi dokaz pravilnega tolmačenja zaščitnega zakona. S tem se goriška Cerkev postavlja v prvo vrsto zagovornikov za uresničenje duha in črke istega.

AB

PRVI OBRAČUNI

BRANCATI IN NJEGOVA UPRAVA PO ŠESTIH MESECIH

Brancati in goriška občinska uprava lahko z zadovoljstvom gledata na prvih šest mesecev upravljanja mesta. Poudariti je treba, da levosredinska uprava nima nobene podpore s strani deželne in rimske uprave. Brancatijeva zmaga v Gorici je povzročila pravi politični pretres v naši deželi in je bila deležna širšega zanimanja tudi na državni ravni. Prav zato je poražen desnosredinski kandidat zahteval od deželne uprave sodišča, da preveri izid glasovanja. Prvi podatki tega sodišča potrjujejo volilne rezultate in ne napovedujejo sprememb, tudi če je bila razlika v glasovih med obema kandidatom zelo majhna.

Med odločitvami, ki jih je sprejela uprava v teh šestih mesecih, nekatere posebno izstopajo: ustanovljeno je bilo novo pokrajinsko podjetje za vodo, plin in elektriko IRIS, stekla je gledališka sezona, izbran je bil javni branilec, prevsem pa je bilo mesto vključeno v območje veljavnosti zaščitnega zakona za Slovence. Pri vseh teh odločitvah je igrala vloga vlogo odbornik Damijan Terpin. Upravo čakajo v prihodnjih mesecih izredno važne odločitve: gre predvsem za širjenje goriškega postajališča in s tem v zvezi za usodo Jeremitišča, za ureditev prometa v mestu, preureditev Travnika, upravo mestne šole za glasbo, itd. Eden od važnih ciljev uprave

je tudi iskanje konkretnih stikov s Slovenijo in z Evropsko zvezo. Župan je bil z odbornikom Terpinom že večkrat v Bruslju, kjer obstajajo konkretne možnosti za financiranje nekaterih pobud, ki jih namestava občinska uprava izpeljati. Gre za predlog, da bi poučevali v nekaterih italijanskih šolah slovenščino in obratno v Sloveniji, za izdajanje dvojezičnega časopisa in za skupno projektiranje urbanističnih posegov ob meji. Župan se je tudi večkrat močno zavzemal za drugačen pristop k organizaciji goriške bolnišnice in zdravstva nasploh, ker obstaja sum, da bo mesto izgubilo še dodatne oddelke. S tem v zvezi je močno poudarjena potreba po najtesnejšem sodelovanju z bolnišnico v Šempetru.

Glede zaščitnega zakona je župan javno priznal, da je na obisku v Kopru videl, kaj pomeni dvojezičnost, in da je obnašanje desnice v našem mestu pretirano in očitno namenjeno temu, da se v mestu ustvarja ozračje napetosti. Desna opozicija stalno napada župana in njegovo upravo zaradi naklonjenosti Slovincem, čeprav je jasno, da gre za ukrepe, ki bi jih morala sprejeti že prejšnja uprava. V tem oziru moramo poudariti tudi poziv goriškega nadškofa k spravi in k večji odprtosti pri sprejemanju bližnjega.

BŠ

TRADICIONALNO ZBOROVSKO SREČANJE

BOŽIČNI KONCERT V GORICI

Tudi letos je v goriški stolnici na Štefanovo potekal božični koncert, ki ga že tradicionalno prireja Združenje cerkvenih pevskih zborov. Na njem je nastopilo pet zborov z Goriškega (Števerjan - otroški in mešani zbor Sedej, Mirko Filej, Štmaver in Podgora), ki so izvajali vrsto znanih slovenskih božičnih skladb. Pred koncertom je spregovoril književnik Janez Povše in podal svojo izvirno božično misel, ki jo objavljamo v celoti. Koncert je napovedoval Jan Leopoli. Ob koncu je bil še blagoslov z zahvalno pesmijo.

Božični čas je s svojim čarom v vseh časih navdihoval umetnike v glasbi, poeziji in sliki. Naj tu spomnimo samo na velike umetnine v glasbi, ki so jih zapustili veliki glasbeniki vseh časov, tako v domačem kot v širšem svetovnem merilu. Tako so na primer v slovenski zlasti zborovski literaturi naši veliki skladatelji kot Stan-ko Premrl, Matija Tomc, Hugolin Sattner, pri nas pa še posebno Vinko Vodopivec, Lojze Bratuž, Breda Šček, Ubald Vrabec in Mirko Filej, da imenujemo le nekatere zlasti iz polpreteklega obdobja.

V velikem svetovnem merilu pa so posebno pomembni G.F. Haendel s svojim orato-

rijem *Messia*, J.S. Bach z *Božičnim oratorijem*, še prej pa razni polifonski mojstri kot Galus, Da Victoria, Palestrina itd. Vsi ti so še danes živo prisotni v glasbenih programih.

Kot že rečeno, so na koncertu v goriški stolnici nastopili naši domači zbori. Težko bi bilo tu pisati posebej o vsakem izmed njih. Na vrsti so bili različni naši cerkveni skladatelji, kot F. Juvan, L. Belar, G. Rihar, V. Vodopivec, L. Bratuž, M. Filej, P. Merku', od starejših pa še J. Schnabel in G. Croce, od najnovejših pa Z. Klanjšček. Pri orglah so razne zbor spremljali Martina Valentinčič, Eljana Humar, Silvan Zavadlav in Lojzka Bratuž. Dirigenti pa so bili Valentina Humar, Vladimir Čadež, Zdravko Klanjšček, David Bandelli in Mirko Špacapan.

Zelo številna udeležba na koncertu v stolnici je pokazala na veliko priljubljenost istega. Že v uvodnih besedah je bilo poudarjeno, da je bil prvi božični koncert že leta 1956, ki ga je vodil prof. Mirko Filej. Od tedaj naprej so se koncerti neprekinjeno nadaljevali do naših dni, ko so zbori iz Gorice in cele naše pokrajine nastopali s prelepimi božičnimi melodijami.

AB

KONCERT ZVEZE USCI V GORIŠKI STOLNICI

Z združenimi močmi se marsikaj lahko uresniči. In tako je bilo tudi tokrat, ko je Združenje italijanskih pevskih zborov USCI dalo pobudo včlanjenim zborom za realizacijo božičnega koncerta z izvedbo Maše in Te Deuma za soliste, zbor in orkester skladatelja Marca Antoineja Charpentiera. Koncert je bil v ponedeljek, 23. decembra 2002, v goriški stolnici s sodelovanjem sedmih zborov. Vodstvo je bilo zaupa-

no našemu dirigentu Hilariju Lavrenčiču, ki je zbral okoli sebe glasbenike za orkester in soliste Alessandro Schettino, Patrizio Bellomi, Giuliana Pelicono ter Eriko Reguljova in Daxa Velenicha ter uspešno uresničil zanimivo pobudo.

Številni prisotni so z navdušenim ploskanjem nagradili nastopajoče, posebno pozornost, pohvalo in zahvalo za opravljeno delo pa posvetili dirigentu Lavrenčiču. Koncert je bil še enkrat ponovljen v božičnem času v stolnici v Trziču.

SSk: SILVESTROVO

Slovenska skupnost izreka priznanje goriškemu nadškofu ob pogumni in iskreni gesti v korist sožitja med prebivalstvom goriške občine. Njegov dvojezični nastop med novoletno homilijo je prava lekcija goriške Cerkev lokalnim nacionalističnim tudi katoliškim krogom, ki bi hoteli slovensščino izvzeti iz javne uporabe.

Manj zadovoljni pa se Slovenci čutimo po silvestrskem praznovanju na Travniku, ki ni bilo prav nič drugačno od tistih, ki bi jih zrezirala desna sredina. SSk meni, da je praznik na Travniku napačno hotel dokazati z vso naglico, da po sprejetju zakona 38 v Gorici ni nič novega, kaj šele, da bi Slovenci sodelovali pri organizaciji in izvedbi. V resnici pričakujemo, da po odobritvi in vključitvi celotnega goriškega ozemlja v območje zakona 38 za slovensko manjšino nobena javna manifestacija ne more mimo brez slovenskega sodelovanja, pa naj to še tako moti zagovornike italijanstva, ki očitno domujejo na obeh straneh.

SSk: LETALIŠČE

Slovenska skupnost izraža v tiskovnem sporočilu zaskrbljenost slovenskega prebivalstva zlasti sovoledenske občine glede bodočih korakov v zvezi z goriškim letališčem. Vsi se strinjamo, da je prav, da se zemljišča na Rojcah smotrno uporabijo, če drugega ne, že zaradi krivice, storjene slovenskim kmetovalcem, ki jim je bila zemlja odvzeta za vojaško letališče; se pa sprašujemo, ali bo nova družba za razvoj letališča prinesla kakšno korist slovenskemu prebivalstvu. Dejstvo, da je ronško letališče pristopilo v projekt, pomeni, da naj bi goriško polje prispevalo k razbremenitvi prometa v Ronkah. Verjetno bodo vsi vežbalni poleti novih pilotov, ki jih v Trziču ne marajo, preusmerjeni na goriško, torej na glave sovoledenskih občanov. Zato je še kako važno, da bi predstavnik sovoledenske občinske uprave in torej slovenskega prebivalstva sedel v upravnem odboru nove družbe, da bi lahko nadzoroval in ukrepal v primeru kršitve interesov lokalne skupnosti.

Janez Povše: BOŽIČNA MISEL

BOŽIČNI KONCERT - 26.XII. 2002

Misel, posvečena letošnjemu božičnemu koncertu, posvečena vsem vam navzočim in vsem ljudem, posvečena spominu Lojzeta Bratuža, Mirka Fileja, Vinka Vodopivca, Ubalda Vrabca, ki so toliko storili za nas, misel, ki hoče biti praznična želja za srečo in dobro vseh v času sedanosti in v času prihodnosti.

Bog, hvala Ti, ker si postal človek, hvala, ker si se nam razodel kot nežni otrok. Hvala Ti, ker si nam pokazal, da si dober in samo dober, vedno in vselej dober,

in zato nam hočeš le dobro, nam hočeš le dobro. In zato je Tvoja največja želja, da bi mi hodili po poti rešitve in bili tudi odrešeni.

Našo rešitev želiš in le našo rešitev in upaš, da se bomo izognili vsemu, kar je slabo in hudo,

upaš, da se bomo vedno odločili tako, da bo za nas dobro in samo dobro.

Upaš, da bomo tako kot Ti zavrgli vsako mržnjo, vsakršno sovraštvo in vsako nasilje.

Upaš, da ne bomo tako kot Ti nikdar dvignili roke nad človeka,

mu namenjali slabo, mu namenjali zlo in krivico ter maševanje.

Verjameš, da ne bomo tako kot Ti nikdar hoteli uničenja drugega človeka,

da ne bomo niti pomislili, kako bi nad drugega človeka usmerili viharje in vojne in srd in jezo,

v katero naj se pogreznejo množice.

Bog, Ti le našo rešitev želiš in po njej hrepeniš, in naša rešitev je prav ta, da drugim želimo le dobro.

Da želimo dobro pticam in dolinam in goram, vodam, drevesom in morjem,

predvsem pa ljudem, ljudem, da želimo dobro ljudem, da vsem ljudem želimo mir, mir,

Mir, ki v našem srcu raste, kadar Tvoj glas poslušamo, mir, ki se v našem srcu rojeva, kadar se na Te obračamo,

tisti mir, ki iz našega srca izvira kot svetloba za prav vse ljudi. Saj mir, tako praviš Ti, je blagor in je radost in je največja sreča,

mir si v resnici Ti sam, če Te le hočemo zares vase in medse sprejeti,

mir, ki vse zajema, vse blagruje in vse razsvetljuje, kot Ti vse zajemaš, blagruješ in vse razsvetljuješ.

Daj, da bomo hoteli Tvoj glas v sebi poslušati, daj, da bomo Tvojim ljubečim nasvetom vedno sledili,

daj, da bo Tvoja ljubezen v nas stotero obrodila, daj, da se bomo vselej odločili za dobro drugih,

ker tako se bomo za Te odločili, tako se bomo odločili za pot, ki bo za nas srečna,

tako bo Tvoje rojstvo v nas zaživelo,

tako bodo vse muke odstranjene,

tako bodo vse solze obrisane,

tako bo vsako trpljenje v prah razdrobljeno, tako bomo s Tabo v imenu odrešenega življenja zmagali,

tako bo za vse nas svetloba zasijala.

Hvala Ti, Bog, da si postal človek.

Vedno nas spremljaj na naši poti, vedno nam stoj ob strani,

stoj nam ob strani danes

in stoj nam ob strani jutri

in jutri in jutri in še jutri.

In nas nikdar ne zapusti,

nikdar nas ne zapusti, kot si obljubil

in kot je v Tvoji obljubi za večno zapisano.

PRAZNIK SVETE DRUŽINE PRI ŠOLSKIH SESTRAH

Že nekaj let prihaja na zasebni obisk na Praznik sv. Družine k slovenskim šolskim sestram v ulico Don Bosco v Gorici koprski pomožni škof Metod Pirih. Tudi letos je požaltnil pomenljivi dan s somaševanjem z domačim dušnim pastirjem g. Jožkom Kragljem pri jutranji sv. maši in udeležencem slovesnosti govoril o družini in Marijinem poslanstvu v njej. Po mašnem obredu se je prijazno zadržal z gospemi, ki prebivajo v Zavodu. Vsaki je v spomin na snidenje podaril Marijino podobico s svojim škofovskim pečatom. Škof Pirih je imel v Zavodu sv. Družine tudi pri-

ložnost se srečati z goriškim nadškofom Dinom De Antonijem pri obedu, ki so ga skrbno pripravile častite sestre, ki vselej vedo, kako postreči visokim gostom.

Š. sestre so sicer poskrbele, da je bilo v Zavodu v božičnih dneh čim bolj domače in praznično. Poleg polnočnice na božični večer, pri kateri se je zavodska kapelica napolnila do zadnjega koticčka, maš, rožnih vencev in vrsto blagoslovov s petimi litanijami, so sestre na vse tri praznične predvečere po lepem starem slovenskem običaju blagoslovile z vodo in s kadilom vse bivalne prostore, kot so to pobožno delali že naši predniki, in spremljale obred z molitvijo in s pesmijo. IK

V ŠTANDREŽU IN JEREMITIŠČU

BOŽIČNA IN NOVOLETNA SREČANJA

Letošnji božični in novoletni čas je bil za štandreško in jeremitaro skupnost izredno bogat in doživet. O božičnem srečanju v Jeremitišču 15. decembra smo že poročali. Štandreški osnovnošolski otroci so 21. decembra obiskali najstarejše vaščane. Voščili so jim vse najboljše ob praznikih in s prirčnim petjem pričarali božično vzdušje. Za obisk so bili domačini ganjeni in zelo hvaležni. Naslednjega dne je v domači cerkvi potekal praznik miru in prijateljstva v organizaciji rajonskega sveta in ob sodelovanju vseh štandreških društev, župnije, osnovne šole F. Erjavca in štandreškega vrtca. Večji del programa so z lepim petjem in recitacijami oblikovali otroci vrtca in osnovne šole. Pridružili so se jim vrstniki iz Vrtojbe, ki so se predstavili s sklopom božičnih motivov in z voščili. Lepo božično srečanje, ki se ga je udeležilo ogromno poslušalcev, so sklenili domača mešana zbor štandrež in župančič ter vokalna skupina Sraka. Predsednik štandreškega rajonskega sveta Marjan Breščak je izrekel prisotnim in tudi ostalim vaščanom voščila za bližnje praznike. Po programu v cerkvi je bilo srečanje - zaradi slabih vremenskih razmer - v bližnji gostilni. Na trg pred cerkvijo so Jeremitarji pripeljali lepo okrašen star voz, na katerem so bili razni božični izdelki in okraske, ki so jih sami pripravili; voščilnice, zvončke in druge

okraske pa so pripravili štandreški osnovnošolski otroci. Kar so nabrali, so namenili UNICEF-u. Po srečanju v Štandrežu so v Jeremitišču prižgali lučke na visoki smreki, ki je prišla iz sosednje čezmejne občine. Luči je prižgal novoizvoljeni novogoriški župan Mirko Brulc, ki se je nato srečal z domačini in izrazil prepričanje, da se bo končno ugodno rešilo vprašanje Jeremitišča. Na Jeremitišču so postavili tudi večje lesene jaslice, ki jih je izdelala domačinka Sonja Maligoj Paulin.

Posebno doživeta je bila polnočnica, ki jo je daroval župnik Karel Bolčina in jo je neposredno prenašala slovenska radijska postaja RAI. Verniki so napolnili veliko štandreško cerkev, cerkveni zbor je lepo prepeval pod vodstvom Tiziane Zavadlav in ob orgelski spremljavi Silvana Zavadlava. V cerkvi je lepe jaslice postavila mladina.

V Jeremitišču so ob okrašenih smreki nazdravili novemu letu, nato pa še ob pogrnjenih mizah. Štandreški rajonski svet je prvo nedeljo v novem letu pripravil baklado, ki je krenila s trga pred cerkvijo do Jeremitišča. Darove številnih udeležencev baklade so namenili dobrotelnim namenom.

Goriški nadškof De Antoni je na praznik Svetih treh kraljev presenetil štandreško župnijsko skupnost in v štandreški cerkvi daroval mašo, nato pa še blagoslovil otroke.

V ŠTEVERJANU IN NA JAZBINAH

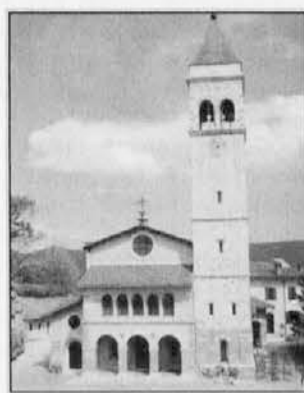
BOGAT IN DOŽIVET BOŽIČNI ČAS

MARJAN DRUFOVKA

Božični čas nam vedno ponuja občutke, ki so vsakokrat novi, polni pričakovanja in želja po toplem, lepem in skrivnostnem. Vsako leto postavljajo fantje na Sedejev dom mogočno zvezdo repatico, ki je vidna od zelo daleč. Nekaj dni pred svetim večerom pa se fantje in dekleta Mladinskega krožka in druga mladina zberejo v cerkvi in postavijo lepe jaslice in božično smreko. Po domovih zadiši po "gubanci" in po "žuču".

Najlepši dogodek je gotovo polnočnica, ki vliva v vsakega posameznika novega zaupanja in zagona. Na Jazbinah jo je daroval domači župnik Anton Lazar ob 21. uri. Domači cerkveni pevski zbor je pod vodstvom Zdravka Klanjščka ubrano oblikoval slovesnost. Mladi so po skupnem petju, ob jaslicah, znane božičnega motiva Božji nam je rojen sin, sprejeli Betlehemske luči in jo prenesli k Marijini kapelici na Bukovje, kjer se je pričela baklada, ki jo je priredil Mladinski krožek F. B. Sedej. Tako so številni prisotni, ob molitvi in petju, prišli na "plac" v Števerjan, kjer se je opolnoči pričela slovesnost Jezusovega rojstva. Pevci so pod vodstvom Vladimirja Čadeža in ob orgelski spremljavi Valentine Pavio zapeli sv. mašo ter nekaj novih božičnih poznanih ljudskih pesmi.

Na Štefanovo, 26. decembra, sta se otroški pevski zbor in mešani pevski zbor F. B. Sedej udeležila božičnega koncerta v goriški stolnici, ki ga vsako leto na ta dan organizira Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice. V božičnem času je izšla tudi nova, božična številka Števerjanskega vestnika, ki ga izdaja društvo F. B. Sedej. Pred nekaj leti se je v naši vasi obnovil stari običaj kole-

dovanja: na dan Gospodovega razglasenja, 6. januarja, so števerjanske domove obiskali modri z Vzhoda: Gašper, Miha in Boltežar. Na vrata so s tremi križi zaznamovali začetnice imen treh svetih in letnice novega leta: 20 + G + M + B + 03. Modri so pri vsaki hiši tudi nekaj zapeli in hišno poslopje pokadili s kadilom.

Na praznik Sv. treh kraljev se je v popoldanskih urah v cerkvi sv. Florijana predstavil pevski zbor iz Trnovega pod vodstvom Giannija Rijavca. Sestav je izvedel slovenske božične motive in črnske duhovne. Domači mešani zbor F. B. Sedej je pod vodstvom Vladimirja Čadeža prav tako zaokrožil program z izvedbo božičnih napevov. Ob koncu sta zbor skupno izvedla Gruberjevo Sveto noč. S slednjim gostovanjem so se Števerjanci želeli oddolžiti prijateljem Trnovcem, ki so jih sprejeli v svojo sredo 28. decembra. Zatem je v Sedejevem domu potekala tradicionalna tombola. Še prej je bilo nagajevanje natečaja Moje jaslice, ki ga vsako leto prireja Mladinski krožek. Na sporedu je bil filmski ogled vseh obiskovanih jaslic, mlajših in starejših mojstrov. Žirija je nagrajila najlepše oz. najbolj izvirne jaslice, ki jih je tokrat napravila Nikol Dorn, sledili sta ji Danijel Hlede in Alice Mian.

stopil v skoraj polovični zasledbi.

Od leta 1943 do leta 1945 smo se narodne pesmi učile skrivaj. Vaje smo imele v dvorani "Dopolavoro" - tako so v času fašizma takratne oblasti preimenovali Hmeljakovo gostilno, današnje gostilno Pri Mirotu. Ko so v letu 1944 prišli v Sovodnje Nemci, so zasedli več poslopij, med temi tudi "Dopolavoro", v katerem so se tudi nastanili. Zaradi stopnic in drugih ovir ni bilo mogoče odnesti klavirja iz pr-

vega nadstropja. Zato je nemško poveljstvo dalo dovoljenje, da smo lahko nadaljevale vaje kar tam: Dali so nam tudi geslo za vojaško uro, kajti pevke so prihajale na vaje iz vseh zaselkov Sovodenj. Ko so dekleta prihajala na pevske vaje, so morala hoditi po sredi ceste in ob srečanju vojaške obhodnice so morale zaklicati geslo v nemščini: "Singen - Singen" (petje - petje) in so jih seveda tako nemški vojaki pustili dalje.

DALJE

OBVESTILA

NOVI GLAS vabi na potovanje v Provanso v južno Francijo od 22. do 30. aprila 2003. Informacije in vpisovanje na naših uredništvih v Gorici in Trstu.

ODBOR ZVEZE slovenske katoliške prosvete se bo sestel v torek, 14. januarja 2003, v Kulturnem centru Lojze Bratuž.

ŽENSKI PEVSKI zbor iz Ronk in SKRD Jadro vabita na tradicionalni koncert božičnih pesmi v nedeljo, 19. januarja 2003, ob 15.30 v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah. Nastopil bo MePZ Kras iz Opatjega sela.

GALERIJA ARS sporoča, da bo razstava slik Vladimirja Klanjščka odprta do 25. januarja 2003. Ogledate si jo lahko po urniku knjigarne.

DAROV

ZA NOVI glas: Jolanda Devetta Zaffalon 5,00; Giulio Ožbot 5,00; N.N. 5,00 €.

ZA LAČNE otroke: Mara in Remo namesto cvetja na grob Lučota Fajta 50,00 €.

ZA MISIJON p. Kosa: N.N. Rupa 75,00; N.N. Opčine v spomin na go. Frido Žerjal 50,00; Metoda Tomsič 60,00 €.

ZA CERKEV sv. Ivana: Enrica 52,00 €.

ZA CERKEV v Sovodnjah: v spomin na Ivanko Cotič ženski cerkveni pevski zbor 260,00, družina Simona Komjanca 50,00; v spomin na Lučota Fajta Marička Batišič 50,00, družina Novak 25,00, N.N. 50,00 €.

ZA CERKEV v Gabrijah: Ljudmila Špacapan Florenin 50,00; Lojzka Pipan Boškin 15,00; Zoika Černic Florenin 10,00; Andi in Neva za župnišče ter v dober namen po 50,00 (skupno 100,00 €); Angela Klede namesto cvetja na grob Fride Žerjal 10,00 €.

ZA CERKEV na Peči: N.N. 20,00; Nada Malič 20,00; druž. Pahor P.1 namesto cvetja na grob Lučota Fajta 50,00 €.

ZA CERKEV v Rupih: Darko Durcik 200,00; Leopold Ožbot 25,00; N.N. za jaslice 25,00 €.

ZA CERKEV sv. Mihaela na Vrhu: druž. Ulian za splet luči na zvoniku 45,00; hčerka Antonija ob 2. obl. smrti očeta Mirkota 50,00 €.

JANEZ POVŠE NA RADIU TRST A

Skozi ves mesec januar, februar in marec bo na valovih slovenskega Radia Trst A vsak četrtek ob 8. uri in deset minut na programu niz oddaj z naslovom *Vedno z vedrino in upanjem*. Gre za aktualna razmišljanja, ki jih je napisal naš sodelavec Janez Povše in govori prav o nepogrešljivosti vedrine in upanja v našem življenju. Vedrine in upanja danes in v naši preteklosti. O posebni moči duše in duha, s pomočjo katere smo v naši zgodovini pokončno prestali celo vrsto preizkušenj, bodisi kot posamezniki bodisi kot narod. V enaki meri nam pomagata vedrina in upanje tudi dandanes, da od-

SOŽALJE

Župnijski pastoralni svet ter Župnijski gospodarski svet Rupa-Peči ter društva in zbor Rupa Peči izrekajo svojemu župniku in dekanu g. Viljemu Žerjalu iskreno sožalje ob izgubi drage sestre Fride.

Stranka Slovenske skupnosti se klanja spominu Mirka Vendramina in se pridružuje izrazom sožalja, zlasti sestri, s katero je pokojni živel. Manjkal nam bo odslej mož, ponosni zastavonoša VZPI-ja, ki je vedno odločno deloval v korist splošne in lokalne dobrobiti prebivalstva, bil pa tudi večkrat izvoljen v svet okrajne skupnosti Pevma-Štmaver-Oslavje.

ČESTITKE

V družini Martine in Simona Terpina se je Jerneju in Emi pridružil bratec Bernard. Z njimi se veseli in jim čestita Skupnost družin Sončnica, malemu Bernardu pa želi veliko prave sreče v življenju.

Goriško tajništvo Slovenske skupnosti čestita profesorju Martinu Krannerju, dobitniku nagrade goriške smučarske zveze za zasluge na tem področju. Vemo namreč, koliko je profesor Kranner žrtvoval za razvoj smučanja za celotno goriško prebivalstvo. Leta in leta je pri SZ Olympia vztrajal s smučarsko sekcijo in organiziral tekmovanja ter vozil mladince na bele poljane, poleg tega pa bil mentor za vse goriške ljubitelje belega športa, od priprav v telovadnici do nedeljskih izletov in gostovanj v zimsko-sportnih središčih. Kot splošno znamenje in uveljavljenemu pripadniku naše manjšine ter bivšemu izvoljenemu predstavniku za slovensko stranko v občinski in pokrajinski svet mu kličemo: še na mnoga leta!

Čestitkam družini Terpin in prof. Krannerju se pridružuje tudi naše uredništvo.

VERI ČEŠČUT

za njenih prvih 50 let prirčno čestitajo sestre, brat, vsi ostali sorodniki in prijatelji.
Vso srečo tudi v prihodnje!

MARIJA PELICON, PRIČA SVOJEGA ČASA

V SPOMIN NA VELIKO SOVODENJKO (4)

REMO DEVETAK

"Za naš zbor - bodisi mešani kot ženski - je Vodopivec skladbe po potrebi tudi prejel in urejal. Ko sem ga nekoč šla prosit za majhno skladbo ali kaj podobnega, je on prosil gospodinj, naj skuha kavo in prinese malo sladkega peciva. Medtem ko je ona kuhala kavo, je on že pripravil in uredil naprošeno partituro. Na ta način mi je najlepše pokazal, kako zna ceniti trud nekoga, ki ob kateremkoli vremenu prihaja iz Sovodenj v Kromberg, in to le zaradi ljubezni do slovenske glasbe in seveda tudi iz volje, da se slovensko in versko petje ohrani."

Izvajanja lastnih skladb je

Vodopivec kritiziral in to brez dlak na jeziku. Ko je po radiu nekoč neki zbor zapel njegovo skladbo *Žabe*, je on izjavil: "Te niso moje *Žabe* - te so vaše *Žabe*!" Tudi naš zbor je nastopal na radiu: sodeloval je pri otvoritvi radijske postaje "Ajdovščina". V letih 1946-1947 je v znak hvaležnosti za konec vojne po naših župnijah romal kip Fatimske Matere Božje. Sovodenjska župnija jo je sprejela pri sovođenjsko-štandreški meji v bližini današnje tekstilne tovarne. Takrat je naš zbor, zaradi odsotnosti pevk, ki so jih bile zaprle zavezniške oblasti (nekatero so sodelovale namreč pri manifestacijah po goriških ulicah, oziroma so pisale propagandna gesla), na-

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL GORICA

Srečanja z glasbo 2002/2003

NEŽNO IN STRASTNO

Goran Ruzzier, bajan-harmonika
Tamara Ražem, klavir

B. Moliq, L.N. Shamo, v. Zalotarjev

Sreda, 15. januarja 2003, ob 20.30 v Kulturnem centru Bratuž

krijemo svetlobo v sebi v pravem trenutku in na ta način premagamo vsakršno oviro in težavo. Vedrina in upanje sta zares nepogrešljiva svetloba, ki pokaže pravo in srečno smer prav vsakomur, tudi v teh časih, ko jasnih in pomirjujočih pogledov toliko bolj potrebujemo: da bi bilo razumevanje med ljudmi vedno močnejše in da bi imelo srečno sobivanje med vsemi vse več prostora in vse več svoje osrečujoče moči.

Režija in glasbena oprema vseh 13. oddaj je v rokah režiserja Sergeja Verča, besedilo pa podajajo znani igralci Aleš Valič, Minu Kjuder in Janko Petrovec. Prva oddaja je na sporedu že danes, v četrtek, 9. januarja, ob 8.10.

11

ČETRTEK,
9. JANUARJA
2003

SEMINAR O MANJŠINSKIH VPRAŠANJH

MLADI IZ DOLINE AOSTE ZA ŠOLE V FRANCOŠKEM JEZIKU

Predavanja, soočanja med predstavniki raznih manjšin in avtonomističnih gibanj, prijetni prosti pogovori med družabnimi trenutki ob tipični hrani in pijači, nastop in ples ob zvokih glasbene skupine, in spet predavanja, pogovori... Vsako leto prireja valdostanska mladina tako imenovano "Universités de la Jeunesse Valdotaïne", neke vrste študijske dneve, namenjene poglobitvi manjšinskih tematik. Letošnje, že osme izvedbe, se je v soboto, 14., in nedeljo, 15., decembra, udeležila tudi predstavnica slovenske manjšine iz Italije. Jeunesse Valdotaïne ima namreč po zaslugi stranke Unione Valdotaïne (prva je namreč mladinska sekcija druge) že vrsto let prijateljske vezi s stranko Slovenske skupnosti.

Naslov letošnjih študijskih dnevov, ki so bili v kraju Rhemes-Notre-Dame pod 3.600 m visokim Grande Rousse, se je glasil: "Bodočnost jezikov v Dolini Aoste: kako ponovno opredeliti ukrepe za zaščito naših jezikov?". Kot znano, uživa Dolina Aosta avtonomijo, saj gre - podobno kot v primeru Furlanije-Juljske krajine - za deželo s posebnim statutom. Njena posebnost izvira predvsem iz prisotnosti francosko oziroma franko-provensalsko govoreče manjšine na njenem teritoriju. Ta uživa široko zaščito, ki jo določa tudi sam deželni statut. Vendar tudi relativno dobra zaščita ne zagotavlja ohranitve manjšine, še posebno ne, ko gre za znanje in uporabo lastnega manjšinskega jezika. Tako je raziskava, ki jo je pod pokroviteljstvom Evropske komisije in Predsedstva dežele Aoste izvedel inštitut Fondation Emile Chanoux, pokazala, da je v deželi raven znanja in uporabe francoščine oziroma franko-provensalskega dialekta patois na zaskrbljivo nizki ravni. Mladi so si zato na letošnjem srečanju zastavili vprašanje, kako naj ponovno opredelijo okvire zaščite lastnega jezika, oziroma kaj je tisto, kar bi lahko manjšinska jezika najučinkoviteje zaščitilo pred izginotjem.

Med delovnim delom programa so o tem razmišljali evropski poslanec Luciano Caveri, predstavnica sloven-

ske manjšine v Italiji Breda Susič, francoski veleposlanik Bernard Dorin in predsednik inštituta Fondation Emile Chanoux Etienne Andriane. Prvi je poudaril, da se morajo prebivalci Doline Aoste zavdati lastne identitete in negovati to, kar to identiteto opredeljuje. Glavni element, ki določa identiteto valdostanskega človeka, je njegov jezik, naj bo to francoščina ali patois. Manjšina pa mora uveljavljati svoje pravice tako, da je prisotna na vseh ravneh političnega in upravnega življenja v deželi. Breda Susič je prinesla pozdrave stranke Slovenske skupnosti, potem pa pričevanje o tem, kako živi slovenska narodnostna skupnost v Italiji. V debati, ki je sledila, so mladi poslušalci slovenski predstavniki postavili veliko vprašanj. Želeli so vedeti predvsem, kako je organiziran šolski sistem pri nas in katere prednosti prinaša taka ureditev. V valdostanskih šolah namreč pouk poteka v italijanščini, francoščina je sicer obvezen predmet, poučujejo pa jo kot tuj jezik. Zato je ena glavnih zahtev mladinske sekcije stranke Unione Valdotaïne prav ta, da bi se določbe iz deželnega statuta, ki predvidevajo uvedbo šol s poukom v francoščini, končno konkretno izvajale.

Za to se je v svojem posegu zavzel tudi predsednik Fondation Emile Chanoux Etienne Andriane, ki je nanašal celo vrsto možnih političnih, kulturnih in družbenih ukrepov za zaščito valdostanske identitete. Francoski veleposlanik Dorin pa je prikazal odnos Francije do manjšin. Kljub temu da so bile manjšine (tudi lastne) za Francijo vedno deveta briga, je Dorin predstavil nekatere primere manjšin, ki so se vendarle ohranile in celo razvile. Zaslugo za to pa po njegovem mnenju nosijo manjšinske skupnosti same, in sicer zaradi odločne volje, da ohranijo lastno identiteto.

Ob koncu srečanja so se udeleženci strinjali, da velja ohraniti plodne stike med manjšinami, ki se v Italiji soočajo s podobnimi problemi in ki si lahko torej med seboj pomagajo.

BS

S 1. STRANI

ZA SOŽITJE

Kot sin emigranta je tankočutno prikazal večplastnost narodnega spleta, v katerem danes dela in živi, ter se zavzel za polno izvajanje zaščite vseh manjšin na Videmskem.

Izjemno pronicljiv in tudi zdravo oster je bil furlanski duhovnik in pisatelj Antoni Beline, čigar govor so zaradi njegove boleznosti in njegove odsotnosti na slovesnosti prebrali. V slovenskem, italijanskem in furlanskem jeziku je Beline izpostavil predvsem problem Nadiških dolin in Kanalske doline, Beneške Slovenije in širše vse videmske pokrajine, ki jo je nekoč označevalo emigranstvo, danes pa velika in namerna odsotnost italijanske države, ko gre za priznavanje jezikovnih in narodnostnih pravic furlanski in slovenski narodni manjšini. V svojem nagovoru je duhovnik Beline poudaril, da pripadniki videmske pokrajine, pa naj bodo Slovenci ali Furlani, zase zahtevajo samo "pravično spoštovanje že obstoječih državnih zakonov in nikakršnih privilegijev" in pri tem je citiral slovitega indijskega voditelja in miroljubnega politika Gandija, ki je dejal, da se vsaka država spozna najbolj po tem, kako le-ta obravnava manjšine na svojem ozemlju.

Michele Obit

Znani furlanski duhovnik Antoni Beline, ki v tednik videmske nadškofije *Vita Cattolica* že dolga leta piše svoj vidnja na evangelij v furlanskem jeziku, je bil tudi izjemno ostro proti vsaki "kulturni uniformiranosti, saj nismo pripravljeni nikdar in na noben način dati v zameno za kulturno uniformiranost naše duše, ki se izraža skozi naš jezik in našo, lastno kulturo!"

Kot govornik pa je nastopil tudi publicist in vinjetist, a tudi nekdanji visoki uradnik Republike Slovenije Franco Juri, ki je dejal, da je sam, podobno, kot je bil njegov oče Furlan, trdno prepričan, da "Slovenci, Italijani in Furlani niso neizogibno obsojeni na zgodovinske spore in medsebojno sovraštvo, temveč nasprotno, da so 'obsojeni' na sožitje, na skupno življenje in vzajemen vpliv na

Franco Juri

tem tisočletnem večkulturnem prostoru."

V nadaljevanju svojega govora se je Franco Juri zavzel za dosledno izvajanje zaščitnega zakona za slovensko manjšino, "ki ni in ne more biti zadovoljna z dinamično uresničevanja navedenega zaščitnega zakona." Po njegovem bo ob vstopu RS v EU nekaj težav razrešenih, pa čeprav se danes še prevečkrat "manjšinskost doživlja kot breme".

Beneško gledališče je nato za vse udeležence Dneva emigranta uprizorilo veseligr Zdreu bunik, za katero je pripravila besedilo Marina Cernetig, medtem ko je delo v beneškem narečju posrečno režiral Marjan Bevk.

Največjega srečanja Slovencev v videmski pokrajini, ki je tudi prvo večje srečanje Slovencev v Italiji v novem letu, so se poleg domačih

političnih predstavnikov udeležili nekateri vidni predstavniki iz Italije, med njimi slovenski senator v Rimu Miloš Budin, oba predstavnika krovnih organizacij Slovencev v Italiji Sergij Pahor in Rudi Pavšič ter predstavniki iz matične države Slovenije, med njimi sta bila državni podsekretar v Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu pri Zunanjem ministru Republike Slovenije Zorko Pelikan, generalna konzulka Republike Slovenije v Trstu Jadranka Šturm Kocjan in župani iz slovenskih občin v Posočju.

Množičnost obiska na Dnevu emigranta, predvsem pa od veselja sijajoči obrazi mladih pojočih grl Dvojezičnega šolskega centra iz Špetra pričajo, da so Slovenci v videmski pokrajini živ del naše skupnosti in to hočejo tudi v prihodnje ostati!

Z 2. STRANI

Z božjo pomočjo sta diplomirali Karin Vladica Chersi na Fakulteti za medicino in kirurgijo Univerze v Modeni in Katarina-Katja Chersi na Fakulteti za gozdarstvo in okolje Univerze v Turinu. Vsi, ki ju imamo radi, jima voščimo obilo uspehov in zadoščenja na njuni poklicni poti. Bela peč, Trst, Carpi, Reka, Kraj, Mineralne vode, New York.

GLOSA JURIJ PALJK

O ZAČETKU

veliko od življenja. Za mlade je življenje pred njimi še nenapisana knjiga, odprto obzorje, polno pričakovanj na lepo in dobro! Zanje je življenje nenehen začetek novega, eno samo pričakovanje.

Tisti, ki smo že dolgo trdno usidrani v zrelih letih, pa vemo, da resničnih začetkov, takih, ki bi nam korenito spremenili življenje, pravzaprav ni, ampak je od nas in seveda od spletov življenjskih okoliščin odvisno, kakšno bo naše življenje. Vemo, da je življenje garanje, nenehno odločanje za življenje in ponovno delo, večkrat tudi trpljenje, a zato tudi lepo, ker je vedno novo, ker je polno koncev in začetkov, ker je življenje.

Prav je, da si ob vstopu v novo leto zaželimo veliko dobrega in ne samo zdravja, kot je prišlo pri nas v navado pri voščilih ob Novem letu. Kot da bi bilo za polno človekovo življenje samo zdravje odločilno in pomembno! In tudi resni, da sta v naši družbi pomembna samo zdravje in denar, blaginja, v kateri vsi pri nas živimo. Koliko zdravih in bogatih nesrečnežev živi sredi nas, ki s svojim življenjem niso zadovoljni!

Morda je zato tudi prav, da ob začetku novega leta razmislimo svoje življenje in bo tako začetek novega leta pomenil zares tudi začetek nekega novega obdobja za vse

nas in seveda tudi za tiste, ki živijo z nami.

Slovenci imamo zelo lep pregovor, ki pravi, da se dan ponavadi po jutru pozna in letošnji praznik Novega leta je bil zares od Boga podarjen dan, saj nas je že zgodaj zbudilo prelepo sonce z neverjetno jasnim nebom, kakršnega zadnje čase nismo več vajeni, saj se je podnebje tudi pri nas spremenilo, pa naj vremenslovci še tako prepričani v svojo stroko trdijo, da to ni res. Deževje, vlaga in neverjetna toplota v mesecu decembru namreč nista tako označevala naših zim v mladosti, vsaj v taki meri, kot jih danes, ne.

Začnemo znova torej! Pravzaprav nadaljujemo tam, kjer smo včeraj končali, ker vemo, da življenje ni praznik, ampak je delovni dan, kot nam pravi pesnik.

Niti ni rečeno, da je vsak začetek tudi dober začetek, kar vam lahko potrdimo vsi tisti, ki smo med prazniki v družini imeli težave z gripo, ampak vseeno si le vsi želimo, da bi pravkar začeto leto le bilo lepše, bolj polno, kot je bilo pravkar minulo.

Stari Latinci so radi rekli: "Karkoli delaš, delaj skrbno in previdno in vedno glej na konec!" V evangeliju pa nam Jezus naroča, naj bomo kot orač, ki se ne ozira po že zorani brazdi, ki se torej ne ozi-

ra nazaj, ampak gleda naprej, na vso tisto še ne zoro zemljo, ki ga še čaka, na življenje pred seboj torej.

Včasih smo prav srečni, da se neko obdobje konča, ker smo v tistem obdobju doživeli veliko hudega. Za marsikoga od nas je bilo lansko leto povprečno, kot je največkrat povprečno vsako naše življenje, kot si radi rečemo, pa čeprav tega nikdar ne bi smeli reči, če pa vemo, da je vsako naše življenje posvečeno, enkratno in tudi nezamenljivo, česar se zavemo šele ob odhodu naših dragih v večnost. Prav v teh težkih trenutkih se največkrat ustavimo in se zamislimo v dejstvo, da nam je umrlj v življenju pomenil več, kot smo mu sami pokazali, in nam je zato žal, ker je za vedno odšel. Včasih ob takih priložnostih rečemo, da "bi si imeli z rajnim še veliko povedati".

Res je, vsak začetek je obnem konec nekega obdobja in z vsakim praznikom Novega leta obnem nek list našega življenja, tudi zato, ker smo za leto dni starejši.

Naj bo zato začetek lep, dober, poln uresničenih želja, ki smo jih bili izrekli ob praznikih! Za želje pa se ve, da se uresničijo ponavadi le takrat, ko za njimi stoji življenje posameznika, delo, dobra namera, ne nazadnje plemenitost človeškega duha, iskrenost, dobrotta, človečnost, toplina, odprtost, širina, modrost in skromnost obenem.

ŠE NI SOCIALNA DRŽAVA

VKLJUČEVANJE V EVROPSKO UNIJO IN V ZVEZO NATO POGLAVITNI CILJ POLITIKE V LETOŠNJEM LETU

MARJAN DROBEŽ

V Sloveniji opozarjajo, da bo leto 2003 težavno, v marsičem zapleteno ter polno preizkušanj in odrekaj. Vlada se bo po besedah novega premierja Antona Ropa posvetila predvsem ukrepom in nalogam za znižanje inflacije, kar je nujno tudi zaradi vključevanja v EU. Inflacija je lani znašala 7,5% ter je bila za malenkost nižja kot leta 2001. Vendar je bila še vedno trikrat višja od inflacije v razvitih evropskih državah, članicah povezave. Predsednik vlade zagotavlja, da bi z usklajenimi naporji vseh, ki odločajo o trošenju denarja, oblikovanju cen in zlasti pri varčevanju, inflacijo letos lahko znižali na 5,1%. Takoj po Novem letu pa so v Sloveniji povišali maloprodajne cene nekaterih izdelkov, med njimi cigaret, zvečali davek na dodano vrednost pri vinu, podražile so se poštne storitve, pričakujejo pa tudi občutno podražitev bencina in drugih goriv. Zato so nastali dvomi o tem, če bo inflacija dejansko mogoče znižati na omenjeno stopnjo.

Skrb vlade in politike pa je namenjena referendumom, ki bodo letos trije in nemara celo štirje. Prva dva referenduma bosta že v nedeljo, 19. januarja. Na prvem bodo državljani odločali o tem, ali naj Slovenske železnice ostanejo enovito podjetje, za kar si prizadevajo nekateri sindikati v omenjeni dejavnosti, ali pa naj bi podjetje razdelili na več delov, ki bi jih delno privatizirali, kar predlaga vlada. Na drugem referendumu pa bodo odločili o tem, ali naj država tistim, ki so sami financirali napelja-

vo telefonskega priključka, v celoti povrne finančne vložke, ali pa bi povračila znašala le 20 do 40% vloženi zasebnih sredstev na področju telekomunikacijskega omrežja, kar predlaga vlada.

Zaradi njunih mednarodnih razsežnosti in posledic bosta najvažnejša referenduma o vključevanju v EU in zvezo NATO. Vlada je sporočila, da bo izida obeh ljudskih glasovanj upoštevala oziroma spoštovala. Morda ju bodo izvedli skupaj, ali pa bosta referenduma potekala ločeno. V Sloveniji so prepričani, da bodo država in ljudi podprli vstop v EU, bolj vprašljiv pa je izid referenduma o zvezi NATO. Javna občila so dolgo časa objavljala predvsem prispevke tistih avtorjev, ki so zoper vključitev Slovenije v omenjeno politično in vojaško povezavo. Posameznike, ki so se javno opredelili za NATO in slovenski delež v njem, so v nekaj primerih celo žalili oz. zasramovali. Ena izmed žrtev medijskega linča je bil tudi zunanji minister dr. Dimitrij Rupel. No, potem ko je bila Slovenija na vrhu v Pragi tudi uradno objavljena v NATO, se je podpora tej integraciji v Sloveniji dvignila. Tako zadnja javnomnenjska raziskava ustanove Politbarometer, ki deluje pri fakulteti za politične vede v Ljubljani, kaže, da bi 50% vprašanih na morebitnem referendumu glasovalo za vs-

top v NATO, 30,3% pa bi jih glasovalo proti.

Sicer pa bodo pristopna pogajanja med NATO-m in sedmimi povabljenimi državami kratka. Predvidena sta le dva kroga pogovorov. Slovenija bo na vrsti 21. in 31. januarja. Pristopne protokole naj bi podpisali marca, vstop novih članic pa je pričakovati maja 2004, torej v času, ko se bodo odprla tudi vrata Evropske unije. O vstopu v NATO je predsednik SDS Janez Janša izrekel misli, ki so povzročile različne odmeve v javnosti. V pogovoru za Val 202 državnega radija, 9. decembra lani, je menil, da je bil dogodek leta vrh NATO v Pragi, kjer je Slovenija dobila vabilo za članstvo, a je dodal, "da bomo po sprejemu v povezavo ne samo najbolj varni navzven, ampak bomo slovenski državljani postali bolj varni tudi navznoter, saj bosta s tem dejanjem tudi Kučan in Drnovšek prišla pod poveljstvo Georgea Busha". Takšna razmišljanja je predsednik največje opozicijske stranke ponovil v intervjuju, ki ga je dal za novo številko revije *Ampak*. V pogovoru je tudi ocenil, da ima Milan Kučan dva obraza. "Eden je obraz prijaznega dobrohotnega očeta in dedka, ki blagohotno hvali in tolaži in ki ga skrbi samo splošno dobro. Večina ljudi pa druge plati ni videla nikoli. A žal obstaja."

ta vrh NATO v Pragi, kjer je Slovenija dobila vabilo za članstvo, a je dodal, "da bomo po sprejemu v povezavo ne samo najbolj varni navzven, ampak bomo slovenski državljani postali bolj varni tudi navznoter, saj bosta s tem dejanjem tudi Kučan in Drnovšek prišla pod poveljstvo Georgea Busha". Takšna razmišljanja je predsednik največje opozicijske stranke ponovil v intervjuju, ki ga je dal za novo številko revije *Ampak*. V pogovoru je tudi ocenil, da ima Milan Kučan dva obraza. "Eden je obraz prijaznega dobrohotnega očeta in dedka, ki blagohotno hvali in tolaži in ki ga skrbi samo splošno dobro. Večina ljudi pa druge plati ni videla nikoli. A žal obstaja."

ČEDALJE VEČJE NESKLADJE MED REVNIIMI IN BOGATIMI

Predsednik države dr. Janez Drnovšek in premier Anton Rop sta v novoletnih poslanicah opozorila na socialne probleme v Sloveniji, ki se kažejo predvsem v čedalje večjem razkoraku med revnimi in bogatimi. Nič pa nista povedala o tem, kako t.i. turbokapitalizem odpraviti in ga zamenjati s sodobno kapitalistično, vendar hkrati tudi socialno državo. Kritični opazovalci družbenih razmer opozarjajo, "da smo Slovenci izredno občutljivi, ko gre za krivice, ki se dogajajo 'meni' kot posamezniku. Bolj malo ali skoraj nič pa nas ne moti, če se to zgodi drugemu".

Varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek (na sliki) poudarja, "da neenakost ogroža človekove pravice, kajti z neenakostjo se uničuje socialna, gospodarska in politična varnost revnih državljanov". V Sloveniji je mnogo revnih ljudi, čeprav imajo dohodke. A ti so tako nizki, da ne zadoščajo za dostojno življenje. Mnogo pa je tudi takih, ki so brez doma, službe, hrane. Zaradi tega profesor kazenskega prava na ljubljanski univerzi dr. Ljubo Bavcon opozarja, "da klasične državljanske in politične pravice na pomenijo nič, če si brez dela, stanovanja in če iz dneva v dan pri franciškanskih patrih na Tromostovju v Ljubljani pred vrati prosiš za topli obrok. Tem problemom bi morala slovenska država posvečati več pozornosti. Potreben je korektiv kapitalističnega gospodarstva. Divji kapitalizem se namreč ne zanima za človekovo osnovno dostojanstvo".

TUDI ZARADI ODPRAVE DRŽAVNE MEJE
IN KORISTI OBMEJNEGA OBMOČJA

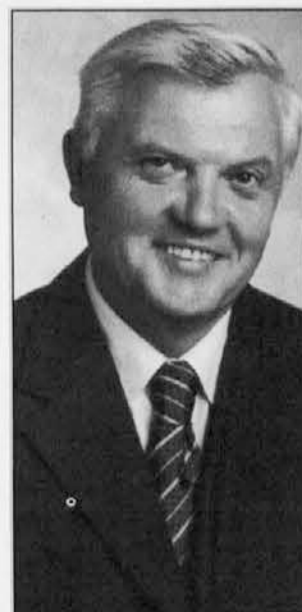
NOVA GORICA IN GORICA NAJ BI POSTAJALI ČEDALJE BOLJ "SESTRSKI" MESTI

V Novi Gorici poizkuša novi župan mestne občine Mirko Brulc (na sliki) z raznimi dejanji in pobudami poglobiti stike in duha sodelovanja s sosednjim obmejnim območjem, posebej z Gorico, saj gre za mesti in pokrajinski središči, ki morata sodelovati, ker je to nujno za interese njunih prebivalcev in celotnega prostora ob sedanji še obstoječi slovensko-italijanski meji na Goriškem.

Takšna razmišljanja in poudarki se sicer ponavljajo že dolgo obdobje, toda zdaj gre, menimo, za zelo konkretne obveznosti in naloge obeh občin oz. mest, ki jih ni več mogoče odlagati. Državna meja med Slovenijo in Italijo namreč čedalje bolj izgublja svojo funkcijo ter jo bodo kmalu po sprejemu Slovenije v EU odpravili. Dotlej pa se morata Nova Gorica in Gorica pripraviti na zblizanje in na politično-psihološko združitve, da bi celoten ta obmejni prostor lahko dobil takšno vlogo v združenju Evrope, ki bi mu zaradi njegove izvirne vloge v zgodovini in zemljepisne lege pripadala. Zaradi tega morajo besede in verbalna zagotovila o sodelovanju in prijateljstvu ob meji nadomestiti stvarni sklepi in dogovori. Tako opozarja novogoriški župan, z njim pa soglašajo, tako izjavljajo, tudi njegovi sodelavci v Gorici. Že sprejeti izhodišči za pogovore in dogovore tvorita projekta o t.i. čezmejni zavezi in o sožitju med občinami Nova Gorica, Gorica in Šempeter-Vrtojba.

Mirko Brulc je o omenjeni viziji sodelovanja in združevanju interesov na sedanjem še obstoječem območju ob meji govoril na ustanovitvenem zasedanju novega mestnega sveta v Novi Gorici, pri čemer je bil deležen soglasja in podpore predstavnikov vseh političnih strank in posameznih neodvisnih list, zastopanih v mestnem svetu. Svojo pomoč pri uresničevanju vizije o sodelovanju med Novo Gorico in Gorico je obljubil tudi bivši novogoriški župan Črtomir Špacapan, ki je bil sicer ob koncu lanskega leta imenovan za novega državnega sekretarja v slovenskem zunanjem ministrstvu in za novega direktorja uprave za Slovence v zamejstvu in po svetu, telesa, ki deluje v okviru zunanjega ministrstva.

Župan Mirko Brulc se je o nujni okrepitvi in poglobitvi stikov ob meji v prejšnjih dneh v Gorici dogovarjal oz. posvetoval s tamkajšnjim županom Vittorio Brancatiem, predsednikom goriške pokrajine Giorgiom Brandolinom, evropskim poslancem Dimitrijem Volčičem in z nekaterimi drugimi osebnostmi. Sprejel pa ga je tudi goriški nadškof mons. Dino De Antoni. Brulc je časnikiarjem povedal, da so njegovi sodelavci v Gorici soglašali z nujnostjo tesnega sodelovanja med Novo Gorico in Gorico, predvsem če upoštevamo sprejem Slovenije v EU in slabljenje oz. odpravo meje

med državama. Poudarjena pa je bila tudi vloga, ki bo v enotni in združenju Evrope pripadala slovenski narodnosti v Italiji. O povezovanju obeh obmejnih mest pa sta na posvetu v Gorici, ki ga je pripravilo Študijsko središče Rizzatti, govorila tudi predsednik Goriške pokrajine Giorgio Brandolin in predstavnik Forum za Goriško in nekdanji novogoriški župan Jožko Štrukelj.

Pri oceni stikov in prizadevanj Nove Gorice in Gorice je seveda treba upoštevati, da marsičesa ni mogoče uresničiti, ker imata na raznih področjih izključne pristojnosti državi, Sloveniji in Italiji. Vendar so tudi možnosti krajevni oblasti precejšnje. Pravzaprav obe mesti že povezujejo železniški lokalni promet, pred kratkim vzpostavljena avtobusna proga in telefonske zveze med območji malo-obmejnega prometa. Slednje uporablja na deset tisoče telefonskih naročnikov na obmejnih območjih med državama.

Realno je pričakovati, da se bo nadaljevalo in povečalo sodelovanje splošnih bolnišnic in drugih zdravstvenih organizacij, ki delujejo v Novi Gorici oz. v Šempetru in v Gorici. Mednarodni mejni prehod Vrtojba-Štandrež bodo postopno sicer preoblikovali v razne proizvodne in trgovske dejavnosti, toda blagovne izmenjave na tistem prostoru se bodo zagotovo nadaljevale. Blagovni promet je lani dosegel skoraj šest milijonov ton v obe smeri. Intenzivne izmenjave potrjujejo, da sta Vrtojba in Štandrež idealno središče za blagovni promet med Paddsko nižino oz. Italijo in Slovenijo. Ko bo Slovenija postala članica EU, pa bosta Vrtojba in Štandrež lahko postala široko odprta vrata za prost vstop v Novo Gorico oz. v Gorico.

DRŽAVNI ZBOR BO MORDA USTREZNI ODLOK SPREJEL
NA JANUARSKEM ZASEDANJU

NA PRIMORSKEM NAJBREŽ SAMO ENA UNIVERZA

Novi slovenski minister za šolstvo, znanost in šport, dr. Slavko Gaber, je odločno posegel v razprave oziroma polemike o ustanovitvi univerze na Primorskem. Izrekel je nekaj pridržkov o vsebini odloka o ustanovitvi novega visokošolskega zavoda, ki ga je sprejela vlada, o dokumentu pa naj bi na januarjem zasedanju razpravljali in ga predvidoma tudi sprejel slovenski parlament. Minister pa kljub pomislekom o vsebini odloka poudarja, da je ustanovitev univerze, prve po sedemindvajsetih letih, kolikor je poteklo od oblikovanja univerze v Mariboru, nujno potrebna. O tem je tudi takole razmišljal: "Načelnost in zdrava pamet kličeta k temu, da bi bila ustanova res Univer-

za in da bi bila res primorska. Le če bo kakovostna in bo združila zmogljivosti, ki na Primorskem obstajajo, bo lahko ponudila Primorski, Sloveniji in tudi območjem v Italiji kvaliteto, ki bo povezovala, ki bo znanje vzpostavljala kot element pretoka ljudi in energij ob meji in tudi širše, v Evropi".

Minister dr. Slavko Gaber je v svojih izjavah po izvolitvi večkrat poudaril, da bo na Primorskem samo ena univerza. Predvideno je, da bi bila sestavljena iz dveh univerzitetnih središč, ki bi bili v Slovenski Istri in v Novi Gorici. Obe središči bi bili samostojni pravni osebi. To pa je predlog, ki so ga v Novi Gorici ves čas utemeljevali in ponavljali. Če bo torej nova Univerza oblikovana iz

dveh enakih in samostojnih središč oziroma pravnih oseb, bo najbrž mogoče kmalu doseči sporazum. V tem primeru bi goriški del prihodnje univerze tvorila Politehnika v Novi Gorici, ki jo v tem akademskem letu obiskuje nad petsto študentov, in Visokošolski zavod, ki so ga v Novi Gorici ustanovili območna Gospodarska zbornica in nekatera večja podjetja.

Gotovo je torej, da Univerza na Primorskem bo, delovati pa bo pričela najpozneje ob začetku novega akademskega leta 2003/2004. O vsem tem se bo minister za šolstvo, znanost in šport, dr. Slavko Gaber, posvetoval med bližnjim obiskom v Novi Gorici.

M.

KANAL OB SOČI

SPOMINSKI OBELEŽJI MARJANU GABRIJELČIČU

Znanstveniki, strokovnjaki z raznih področij ter umetniki, ki izhajajo iz Primorske, a sedaj žive v Ljubljani, predlagajo obeležitev spomina na skladatelja Marjana Gabrijelčiča. Nekaj del iz svojega skladateljskega opusa je namenil svojem rojstnemu kraju, Gorenjemu Polju na območju Anhovega, bil pa je tudi med organizatorji glasbenih prireditev v Kanalu ob Soči.

Občinski svet v Kanalu ob Soči je predlog sprejel, tako da bodo skladatelju Marjanu Gabrijelčiču postavili spomenik v Kanalu ob Soči in spominsko ploščo v rojstnem Gorenjem Polju. Pripravljalni odbor za obe postavitvi vodi dirigent Anton Nanut iz Kanala ob Soči.

M.

DRŽAVNA CIVILNA SLUŽBA

**IZBIRA, KI
SPREMENI
ŽIVLJENJE.**

**TVOJE IN
DRUGIH.**

Presidenza del Consiglio dei Ministri

SERVIZIO CIVILE NAZIONALE

Si dekle, staro od 18 do 26 let, fant, nesposoben za vojaško službo ali sposoben, toda oporečnik? Državna civilna služba ti ponuja veliko priložnost: pomagaš drugim, rasteš, se oblikuješ, se preizkusiš na delovnem mestu. Sam lahko izbereš in se zaposliš v vzgoji mladoletnikov, v skrbstveni dejavnosti, v kulturni promociji, v civilni in okoljevarstveni zaščiti, tudi v tujini. Odloči se za izkušnjo, ki ti bo spremenila življenje.

info: 848 800 715 - www.serviziocivile.it

ALPSKO SMUČANJE (1)

SVETOVNI POKAL OD BELIH JEZIKOV SREDI TRAVNIKOV DO ZIMSKE IDILE

Kako sem doživel štiri tekme svetovnega pokala alpskih smučarjev od dolin Gardena in Badia do Kranjske Gore?

Pojdimo lepo po vrsti. Brez nikakršnih skrbi za morebitne zasnežene gorske prelaze sem se ob zori v soboto, 21. decembra 2002, odpravil na pot od Trbiža do Sappade in Cortine ter preko prelaza Falzarego do dolin Badia in Gardena. Neskrbno sem šel na pot, ker sem tudi pred odhodom preveril, da na cestah ni niti znaka snega, tudi na dvatisočmetrskih dolomitskih prelazih ne! Celotno pot sem le razmišljal, s kakšnim vzdušjem se spuščajo junaški smučarji ob vrtoglavih hitrostih po belih jezicah sredi zelenih travnikov, ki so bili pred Božičem že posejani s krogulami!

Priveditelji tekem svetovnega pokala pa so delali dobesedno čudeže, da ne bi izgubili organizacije kake tekme. To še bolj kot za južnotirolske prireditelje velja za slovenske. V Groednu se je nabralo veliko privržencev najvišjih hitrosti v svetovnem pokalu, ki jih dosegajo le smukači. Največ je bilo Italijanov pa zato, ker so vsi vedeli, da je proga Sasslong (ki nosi ime po gori, po pobočju katere se kakih 5 kilometrov strmo vije v dolino) najbolj priljubljena za "letečega ampeškega Ladinca" Kristiana Ghedino.

A ostali so razočarani, ko je simpatični Kristian zaostal za vsemi, zlasti za presenetljivimi Francozi (zmagal je Deneriaz). Nič ne de. Sam sem prijatelja Kristiana, ki sem ga spoznal lani ob Rdečem morju pred odhodom v Sveto deželo, potolažil ob

voščilih pred tedaj bližajočimi prazniki v toplem kotičku hotela, kjer sva si s teža-

vo priborila 5 minut le za kratak klepet. Ko me je priklical k sebi, da bi se izognil tečnim navijačicam, mi še na pamet ni prišlo, da bi ga kaj spraševal. Potrdil se je le, da mi je z veseljem po mikrofonu za mojo matično hišo voščil v skoraj neoporečni slovenščini!

Dan pozneje, v nedeljo, 22. decembra, pa je bil na slavni progi Gran Risa (po moje je to najlepša smučarska proga na svetu) že na sporedu tradicionalni veleslalom. Med prvo in drugo vožnjo je morala akrobatska letalska skupina Freccie tricolori seveda vsem pokazati, da smo v Italiji.

Na strmini "črne", ki se konča pri La Illi, je premočno slavil Američan Bode Miller (na fotografiji zgoraj), ki je bil takoj po Novem letu, v soboto, 4. januarja, tudi zmagovalec petega veleslalomu v tej sezoni za svetovni pokal v Kranjski Gori. Na vele-

slalomski tekmi za 42. pokal Vitranc je Miller za 83 stotink sekunde premagal Korošca Christiana Mayerja, ki se je iz Finkensteina, kjer ima kavarno, pred kratkim preselil v Celovec.

V Alta Badii bi bil za presenečenje kmalu poskrbel Italijan Davide Simoncelli, ki se je z visoko startno številko prebil vse do 2. mesta, podoban podvig pa bi bil v Podkorenu kmalu uspel njegovemu rojaku iz slavne smučarske družine Bergamelli.

Kaj pa naši? Najboljši slovenski tekmovalci in edini z novimi točkami svetovnega pokala na kranjskogorskem veleslalomu je bil Uroš Pavlovčič na 9. mestu (na fotografiji spodaj) ob Bojanu Krizajzu v ozadju in ob direktorju smučarskih reprezentanc Tonetu Vogrincu).

Pavlovčič je sicer dobro veleslalomsko formo potrdil že z desetim mestom na predzadnji tekmi v Altii Badii. "Pri moji številki je bila pro-

ga odlična. To je bila moja najboljša vožnja v tej sezoni," je bil s prvim nastopom zadovoljen domačin iz bližnjega Dovjega. Dolg boj kran-

skogorskih prireditev z naravo se je torej obrestoval, saj je bilo slovensko prizorišče eden redkih krajev v Evropi, kjer so lahko izvedli tekme svetovnega pokala. Čeprav je bila Kranjska Gora z okolico še v soboto, 4. januarja zvečer, povsem zelena, je bila proga za že 42. izvedbo pokala Vitranc pripravljena tako, da je omogočila razmeroma normalno vožnjo tudi tekmovalcem z višjimi startnimi številkami.

O uvrstitvah med najboljših deset so na koncu odločale stotinke, s katerimi je imel nekaj smole tudi Pavlovčič. Z nekoliko slabšim nastopom predvsem v spodnjem delu proge, na ciljni strmini, se je izenačil z Avstrijcem Rainerjem Schoenfelderjem, za stotinko zgrešil njegovega rojaka Rainerja Arnolda, na koncu pa je za stopničkami zaostal le 34 stotink, saj so nekateri tekmovalci drugo vožnjo opravili slabše. "Vsak rezultat med prvih 15

stopničk. V drugi vožnji je bilo nekoliko več lukenj in slabša vidljivost, tako da je bila tekma težka. Organizatorji so svoje delo opravili odlično, bolje se ni dalo," je bila končna ocena najboljšega Slovenca Uroša Pavlovčiča.

Stephan Eberharter je tokrat nastopil drugič po prisilnem premoru zaradi poškodbe, toda po odstopu na smuku v Bormiu se je njegov veleslalomski nastop v Kranjski Gori končal blede z le 24. mestom. Miller pa je prevzel še rdečo majico vodilnega v veleslalomskem seštevku, kajti Švicar Michael von Grünigen (na sliki desno) je z le 11. mestom dosegel pre malo točk za obrambo prvega mesta.

"Lani se zame tukaj ni končalo najbolje. Druga vožnja je bila zato posebna motivacija, odlično sem se počutil, ko sem pripeljal na cilj in razmišljal, kaj bo zdaj on naredil," je bil Miller zadovoljen, da je premagal Raicha in se tako maščeval za lanski poraz na tem smučišču. Z vodstvom v skupnem seštevku pa se ne obremenuje: "Nastopam na vsaki tekmi posebej, zame je pomembno, da dobro nastopim, ne da vodim v svetovnem pokalu."

V Kranjski Gori je bil v nedeljo, 5. januarja, na sporedu še slalom. Na tretji slalomski tekmi letošnje sezone je na domačem smučišču nastopilo deset slovenskih tekmovalcev, med njimi prvič po premoru tudi Jure Košir, ki si je decembra lažje poškodoval koleno in prestal manjšo operacijo. Hrvaški smučar Ivica Kostelič je zmagovalec tretjega letošnjega slaloma za svetovni pokal v Kranjski Gori. Kostelič je drugouvrščenega Avstrijca Rainerja Schoenfelderja premagal za 27 stotink sekunde, tretji Francoz Jean-Pierre Vidal pa

je zaostal 32 stotink. Nove točke sta osvojila dva slovenska smučarja. Drago Grubelnik je bil 17., Mitja Valenčič pa 22. Jure Košir je odstopil na drugi progi, Mitja Kunc, Rene Mlekuž in Mitja Dragšič pa so izpadli že v prvi vožnji.

Če so se organizatorji še v soboto lahko pohvalili, da

jim je sredi zelene Evrope uspelo ustvariti dovolj velik kos beline za izvedbo tekme v smučanju, so imeli snega v nedeljo celo preveč. Sneženje v noči na nedeljo je podoben Kranjske Gore spremeni letnemu času primerno, toda moker južni sneg progi v Podkorenu vsekakor ni koristil. Že po skupini najboljših tekmovalcev so se predvsem v spodnjem delu naredile luknje in tisti z višjimi startnimi številkami, med njimi je bila tudi večina Slovencev, tako niso imeli veliko možnosti za prodor v finale.

DALJE

TEKST IN FOTOGRAFIJE ERIK DOLHAR

POTOPIS

OD NOVE GORICE DO SANTIAGA (9)

CAMINO FRANCES

NACE NOVAK

Tudi v zavetišču v Estelli so z začudenjem gledali moj potni list, potem pa mi je ena od pomočnic oskrbnika, ki zavetišča, v katerem je bilo prostora za 114 romarjev, ni mogel oskrbovati sam, omenila nekaj v smislu, da Slovenca pa še niso imeli pod streho.

Kakšni dve uri za menoj je v zavetišče prišel tudi Jon, ki je v Puente la Reina spal v nekem drugem, privatnem zavetišču, kmalu za njim pa tudi Miran Sagmeister. Prav zanima me, kako so pobuljili na recepciji, ko so v enem dnevu sprejeli kar dva Slovenca, pred tem pa še nobenega.

Popoldne sem se odpravil "na špancier" po mestu. Vreme se je hvala bogu vneslo, tako da je bilo nebo jasno, in debelo uro in pol sem se

potikal po mestecu, ki me je očaralo. Videl sem cel kup starinaric in delavnic s tradicionalno obrtjo v starem mestnem jedru, sprehodil pa sem se tudi skozi moderni center, nič manj monden od številnih evropskih metropol. Mestni park je bil poglavje zase, saj je skozenj tekla reka, ob kateri so na obeh bregovih stali ribiči in vanjo namakali svoje trnje, še najbolj pa so me prevzele previsne stene, ki so z ene strani varovale mesto in po katerih bi se povzpeli z največjim veseljem, če bi imel več časa in mi ne bi bilo treba štediti energije.

Ko sem se vrnil v zavetišče, sem se zaklepetal z Miranom, ki je glasno preklinjal blato. Zaupal mi je, da ni Ca-

mino nič lažji od trekingov v Nepalu, in priznal, da je večji del poti prehodil kar po cesti, saj mu je blato že po prvih nekaj kilometrih preveč najedlo živce in dobro voljo. Ko sva tako klepetala, se nama je približal mali trebustasti Avstrijec, strah in trepet vseh pohodnikov, saj se ga je prvo noč prijel sloves daleč najglasnejšega "smrčaka" na Caminu. Med nadaljevanjem poti sem bil kar nekajkrat priča scenam, ko so pohodniki izmučeni prišli do zavetišča, videli, da se je možakar že namestil, in samo zmajali z glavami ter se odpravili do naslednjega zavetišča, pa naj je bilo to še tako oddaljeno.

Nekaj časa naju je samo začudeno opazoval, potem pa spregovoril v polomljeni slovenščini. Izkazalo se je, da je Valter, kot se je predstavil, Koroški Slovenec. Star je bil kakšnih 65 let, bolj nizke rasti in močnih kosti, hodil pa je kot dobro vzdrževan stroj. Takoj smo se fotografirali in s tem ovekovečili slovensko trojko v zavetišču v Estelli. Ko sem mu povedal, da sem iz Nove Gorice, je začel peti slavo Vipavski dolini. Pove-

dal mi je, da je pred leti peš prehodil že slovensko transverzalo od Maribora do Ankarana in da se mu je še posebej vtisnil v spomin predel, s katerega je gledal na čudovito Vipavsko dolino.

Potem ko smo se spoznali in predebatirali prvih nekaj dni na Caminu, smo začeli družno udrihati čez Heiderja in njegovo nacionalistično politiko, iz politične debate pa me je rešil Jon, ki je prišel mimo in me povabil, naj se mu pridružim pri večerji. V prostorni kuhinji sva si delila, kar sva prej nakupila v trgovini, potem pa obsedela in še kar nekaj časa prijetno klepetala. Oba sva bila naslednji dan namenjena do vasi Torres del Rio (na sliki).

Preden sem se spravil spat, sem bil priča tragičnemu zaključku Camina za eno od starejših romark. Sivolasa ženica, starejša od sedemdesetih let je očitno nesrečno padla na blatni podlagi in si zlomila roko. Ker so bili v vseh zdravstvenih domovih ob poti romarjem zelo naklonjeni, kar pomeni, da so jih sprejemali mimo vrste in lažje zdravstvene težave, kot so žulji, vnetja ipd., zdravniki brezplačno, je imela roko že v mavcu. Zbegano je stala ob telefonski kabini pri recepciji, kjer sta si dve njeni prijateljci, nič mlajši sopotnici, kar nekaj časa prizadevali dobiti zvezo z njenimi domačimi in jim sporočiti žalostno novico. Nesreča ji je na obrazu pustila obupen izraz, v katerem je bilo mogoče prebrati mešanico strahu, bolečine in razočaranja. Najraje bi stopil k njej in jo močno objel, a se mi je zdelo tako krhka, da sem se bal, da ji zlomil še drugo roko.

DALJE

15

ČETRTEK, 9. JANUAR 2003

OSTANI ZVEST NOVEMU GLASU, KER TI NOVI GLAS VSAK TEDEN GOVORI O ZVESTOBI NAŠIM VREDNOTAM!

NOVI GLAS JE TVOJ TEDNIK! NAROČI SE
NANJ IN PRIDOBI NOVEGA NAROČNIKA!

Vsi naročniki, ki bodo poravnali naročnino na Novi glas za leto 2003 do 31. januarja 2003, bodo prejeli v dar eno izmed naslednjih knjig:

- Diomira Fabjan Bajc, DVE MUHI NA EN MAH-DUE PICCIONI CON UNA FAVA (slovensko italijanski frazeološki slovar)
- DRUŽBA SV. MOHORJA
- Lojzka Bratuž, IZ GORIŠKE PRETEKLOSTI
- Boris Paternu, FRANCE PREŠEREN - POETA SLOVENO 1800-1849
- Majda Artač Sturman, ŽEJNI OLEANDER

Vsi novi naročniki bodo prejeli v dar knjigo Goriške Mohorjeve družbe. Izbirali bodo lahko med temi:

- Stane Stanič, SLOVENIA
- Več avtorjev, UMETNOST 20. STOLETJA NA GORIŠKEM IN V POSOČJU
- Več avtorjev, L'ARTE SLOVENA DEL XX SECOLO NEL GORIZIANO
- Lojzka Bratuž, GORICA V SLOVENSKI KNJIŽEVNOSTI
- Lojzka Bratuž, GORIZIA NELLA LETTERATURA SLOVENA

Isti knjižni dar velja tudi za naročnike, ki bodo za leto 2003 pridobili novega naročnika.

V kolikor bodo knjige na razpolago, lahko naročniki izbirajo tudi med knjigami, ki so bila minula leta v knjižnih zbirkah Goriške Mohorjeve družbe.

Naročniki, ki poravnajo naročnino PO POŠTI, naj na hrbtno stran poštne položnice napišejo naslov knjige, ki jo želijo prejeti.

Naročniki IZ TUJINE naj svojo željo izrazijo po elektronski pošti, po telefonu ali faxu ali v pisni pošiljki na naš naslov. Naročniki lahko poravnajo naročnino tudi OSEBNO na naših uredništvih v Gorici in Trstu, v tem primeru lahko takoj dvignejo knjižni dar.

POSAMEZNA ŠTEVILKA:

1,00 €

LETNA NAROČNINA 2003:

Italija: 45,00 €

Slovenija: 48,00 €

Inozemstvo - navadna pošta: 65,00 €

Inozemstvo - prioritetna pošta: 85,00 €

GORICA: Travnik 25 / tel. 0481 533177 (uprava) / fax 0481 536978 / uprava@noviglas.it

TRST: Ul. Donizetti 3 / tel. 040 365473 / fax 040 775419 / trst@noviglas.it